EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 130, 1 Ekim '95

9. yayın yılına girerken

Ekim'in 1987 Ekim'inde başlayan illegal yayın yaşamı elinizdeki sayı ile birlikte 9. yılına giriyor. Geride tam 8 yıl bıraktık. Bu 8 yıla 130 sayılık bir kesintisiz yayını sığdırmayı başardık. 64. sayımızdan beri bunu 15 günlük periyodlar halinde sürdürüyoruz. Gitgide ağırlaşan bir polis rejimi koşullarında bunu başarmış olmanın önemi ve anlamı üzerinde bugüne kadar fazlaca durmadık. Buna ancak belli vesilelerle (daha çok da böylesi yıldönümlerinde) ve bir kaç cümleyle değinmekle yetindik. Daha fazlasına gerek de yoktu. Bizim için önemli olan ideolojik ve ilkesel tutarlılığı bir pratik olarak yaşayabilmekti. Ötesini *Ekim*'in tek sayı bile aksamayan düzenli yayını zaten kendiliğinden gösteriyordu.

Ne var ki, görünüşe göre buradaki başarıya dudak bükenler, onu pek "biçimsel" bulanlar da yok değil (bkz. *Orak-Çekiç*, sayı:86, Mart '95, başyazı). Bu tuhaf durum konuyu bazı yönleriyle ele almamızı bir hak olduğu kadar bir zorunluluk haline de getirmiştir. Bunu önümüzdeki sayıda yapacağız. Devrimci başarılardan devrim adına sevinç duymak yerine, düzeyden yoksun, yakışıksız ve hırçın laflarla bunu gölgelemeye kalkanların çıkmasını biz yalnızca şaşkınlıkla karşılıyoruz.Düşününüz ki, bir zamanlar böylesi bir başarının onurunu bizzat bu aynı arkadaşlar taşıyorlardı ve biz bunu açık bir sevinçle karşılıyor, buna ilişkin övünçlerini dile getiren ve deneyimlerini özetleyen uzun yazılarını olduğu gibi sayfalarımıza alıyorduk. Kuşku yok ki bu iki farklı tutum bile tarafların konumu ve kimliği hakkında kendi başına çok şeyi anlatmaya yeterlidir. İki farklı tutum, iki farklı kültür!..

Şimdilik şunu da ekleyelim ki, gerçekte bu arkadaşların sorunu bizimle değil, fakat doğrudan doğruya kendileriyledir. Duyulan bir iç sıkıntısıdır. Fakat bunu kendileriyle çözeceklerine, dönüp başkalarına yönelik temelsiz saldırılar içinde gidermeyi daha kolay bir yol sayıyorlar. Bu, herşey bir yana, rahatsızlığını duydukları sorunu çözümsüz bırakmalarından başka bir sonuca yolaçmaz. Onca söz ve iddianın ardından yeni bir sayı için bir altı ay daha beklemeleri olgusu orta yerdeyken, buna başka kanıt göstermek herhalde gereksizdir.

* * *

Geride bıraktığımız yayın yılının en dikkate değer olgularından biri, yeni bir kitle hareketliliği dönemine girmiş olmamızdır. Yeni yayın yılımızı vesile ederek buna ilişkin bazı sorunlara değinmek istiyoruz.

Geçen yayın yılına başlarken kaleme aldığımız değerlendirmeyi bütünüyle "siyasal süreçlerde tıkanma" olarak tanımladığımız soruna ayırmıştık. Bu olguyu, sermaye düzeninin yaşadığı çürütücü tıkanıklığın işçi sınıfı ve emekçiler cephesinden politik bir kitle hareketliliği ile devrimci bir doğrultuda aşılamaması olarak tanımlıyor, bunun yarattığı sorunları irdeliyorduk.

Fakat tam da geride kalan bir dönemin olguları üzerinden yapılan bu değerlendirmeyle aynı günlerde, yeni bir kitle hareketliliği dönemine girmekte olduğumuzun da bazı ilk belirtileri vardı. *Ekim,* bir sonraki sayısının başyazısında ve "*Yeni Bir Kitle Hareketliliği*" başlığı altında, bu yeni gelişmeyi değerlendirmiştik.

Bugün yayın yaşamımızın geride kalan son bir yılına dönüp baktığımızda, bu zaman diliminin baştan başa bir dizi irili ufaklı kitle eylemliliklerine sahne olduğunu görmekteyiz. İşçilerin 26 Kasım tarihli yüzbin kişilik büyük Ankara yürüyüşü, kamu çalışanlarının

20 Aralık eylemi, PTT emekçilerinin kararlılık örneği direnişleri, Gazi'de patlak veren büyük halk direnişi, devrimci bir havanın egemen olduğu coşkulu 1 Mayıs kutlamaları, kamu çalışanlarının iki gün süren 150 bin kişilik Kızılay gösterisi, 2 Temmuz Sivas katliamını protesto gösterileri, işçilerin 200 bin kişilik 5 Ağustos Kızılay eylemi, ve nihayet, hala sürmekte olan ve sayıları bugün 300 bin işçiyi aşmış olan büyük işçi grevleri... Bunlara, özellikle İstanbul'da inatçı bir biçimde sürdürülen yerel işçi direnişlerini, öğrenim yılı boyunca öğrenci kesiminde yaşanan bazı hareketlilikleri, katledilen devrimcilerin cenaze törenlerini, çeşitli gece etkinliklerini ve büyük kentlerdeki Kürt kitlelerinin bazı politik gösterilerini de ekleyebiliriz. Tüm bunlar, son bir yıl içerisinde işçi ve emekçi kitlelerin dikkate değer bir hareketlilik yaşadığının somut göstergeleridir.

Peki bu, komünistlerin yakın dönemde üzerinde önemle durdukları "çürütücü tıkanıklığın", artık nihayet aşıldığı anlamına mı gelmektedir? Yıl boyunca yüzbinlerce işçi ve emekçinin döne döne meydanları ve sokakları doldurduğu, Gazi'de sarsıcı bir halk direnişinin yaşandığı, başkentin ana meydanının izinsiz olarak peşpeşe memurlar ve işçiler tarafından işgal edildiği bir dönemin ardından, bir tıkanıklıktan artık sözedilebilir mi? Hemen belirtelim ki, gereksiz gibi görünen bu sorunun yanıtı gerçekte hiç de kolay değildir. Zira bazıları gerçekten sarsıcı tüm bu büyük kitle eylemlerine rağmen, son yılların kitle mücadelelerinin temel bir özelliği hala da aşılabilmiş değildir. İşçiler ve emekçiler politik mücadele alanına henüz doğrudan çıkabilmiş değildirler. Hareketlilikler büyük bir bölümüyle sendikal çerçevede ekonomik hak arayışları olarak yaşanmaktadır hala. Bu durum ancak tekil ya da bazı yerel durumlarda aşılabilmektedir. Örneğin Gazi Mahallesi direnişi doğrudan devlet karşıtı politik bir kitle hareketi oldu, fakat etkisi sınırlı kaldı. Benzer yeni politik çıkışlar tarafından izlenmedi.

Geçen yayın yılının hemen başında, *Ekim*'in bir başka başyazısında yeralan şu değerlendirme anlatmaya çalıştığımız durumun iyi bir tanımıdır.

"Bugün düzen yeniden ağır bir kriz içindedir. Fakat Kürt özgürlük mücadelesi ayrı tutulursa, 12 Eylül öncesinden farklı olarak, bugün güçlü ve örgütlü bir toplumsal muhalefet yoktur. Bu, bugünkü krizin kendine özgü yanıdır. Elbette işçi sınıfı içinde ve öteki sömürülen katmanlar arasında yaygın bir hoşnutsuzluk yaşanmaktadır. Sınıf kitleleri '87 yılından beri şu veya bu ölçüde hep bir hareketlilik içinde oldular. Ne var ki, 12 Eylül öncesinden farklı olarak, bu, devrimci doğrultuda politize olmuş bir hareketlilik değildir." (*Reformist Kuşatma*, sayı:105, 15 Eyül 1994)

Dolayısıyla sorun hiç de kendi başına kitlesel hareketliliklerin yaşanıp yaşanmaması sorunu değildir. Belli kesintiler, nispi duraklamalarla yaşansa da, hareketlilik yıllardır var. Dahası, örneğin bütün bir 1990 yılı boyunca, Türkiye yine yüzbinlerce işçi ve emekçinin sayısız grev, yürüyüş ve gösterisine sahne oldu. Yılın son haftalarında Zonguldak madencilerinin haftalar boyu süren büyük direnişi yaşandı. Aynı günlerde 200 bine yakın işçi grevdeydi ve yüzbinlerce işçi hergün değişik biçimlerde direniyorlardı. Fakat hareket tüm bunlara rağmen politik bir sıçrama yapamadan kırıldı ve geri çekildi.

Bu açıdan bakıldığında, bugün politizasyon öğeleri çoğalmış bulunmakla ve hareket gelişme dinamizmini hala sürdürüyor olmakla birlikte, son bir yılın kitle hareketi de henüz gerçek manada bir politik sıçrama yaşayabilmiş değildir.

Bunun sınıflar mücadelesinin mevcut seyri bakımından bazı önemli sonuçları var. Bunlar geçen yılki değerlendirmemizde bazı yönleriyle nispeten daha genişçe ortaya konulmuştu.

Kuşkusuz bu sonuçlardan en önemlisi, bir kriz içinde debelenen sermaye düzeninin bu krizin iktisadi ve sosyal faturasını nispeten kolayca işçi sınıfı ve emekçilere çıkarmayı başrabilmesidir. 5 Nisan paketi ve özelleştirme saldırıları bugüne kadar büyük güçlüklerle karşılaşılmadan uygulanabilmişlerdir. Bu sermayeyi ve İMF direktifleriyle hareket eden hükümeti pervasızlaştırmış, iş enflasyonun yüzdeyüzün

üzerinde seyrettiği bir sırada işçilere neredeyse sıfır sözleşme dayatma noktasına varabilmiştir. Bugün yüzbinlerce işçi bu dayatmaya karşı grevler yoluyla direniyor. Bu direniş, oluşmasında önemli bir rol oynadığı bir hükümet bunalımı ortamında, sonuçta sermayeye bazı geri adımlar da attıracaktır. Fakat sözleşmelerin yine oldukça düşük oranlı bir ücret zammıyla bağlanacağı da hemen hemen kesindir. Türk-İş yönetimi bu tür bir satış sözleşmesini şu günlerde her an yürürlüğe koyma hazırlığındadır. Oysa işçiler tüm hoşnutsuzluklarına, greve çıkarak sergiledikleri açık mücadele isteklerine rağmen, bu satış işlemini boşa çıkaracak bir bilinç, kararlılık ve örgütlenme düzeyinden, bunlarla birleşen bir önderlikten bugün yazık ki yoksundurlar.

Öte yandan, politik hak ve özgürlükler uğruna bir mücadele platformuna sıçrayamayan kitle hareketi, bu nedenle Kürt halkının haklı özgürlük mücadelesi ile gerekli buluşmayı da bir türlü sağlayamamaktadır. Bu ise, yalnızca kardeş bir halka karşı kirli bir savaşın kolayca ve bizzat işçi ve emekçilerin sırtından sürdürülebilmesine yolaçmakla kalmamakta, fakat aynı zamanda, sermayenin şovenist bir atmosferi toplumun geneline, özellikle de kitlelerin nispeten geri kesimlerine kolayca egemen kılmasına da kolaylaştırmaktadır. Aynı olgu, ezen ulusun işçi ve emekçilerinden umduğu desteği bir türlü alamayan Kürt ulusal hareketini de, kendi mülk sahibi sınıflarıyla kader birliğine ve "siyasal çözüm" denilen reformcu çıkmazlara sürüklemektedir.

Kitle hareketinin yıllardır politik bir sıçrama yapamamasının bir üçüncü temel sonucu ise, bu olgunun, geleneksel devrimci hareketteki reformculaşma sürecini sürekli beslemesi, ona yeni boyutlar eklenmesidir. Geçen yılki değerlendirmemizde bu nokta şöyle özetlenmişti:

"Kürt sorunu üzerindeki etkisini reformcu bir siyasal çözüme duyulan güçlü eğilimde gösteren tıkanıklık, öte yandan, Türkiye sol hareketi üzerindeki etkisini de tasfiyeci reformizmi sürekli bir biçimde besleyerek göstermektedir. Sınıf hareketinde ve daha genel planda devrimci kitle hareketinde beklenen patlamanın bir türlü gerçekleşmemesi, umutsuzluğu sürekli güçlendirmekte, bir kısım güçleri mücadelenin dışına düşürmekte, sol hareketin önemli bir kesiminde ise kendini duruma, yani bugünkü geriliğe uyarlama yoluyla reformculaşmaya yolaçmaktadır."

* * *

Bu değerlendirme, Gazi'de patlak veren devrimci halk direnişi tarafından, bir başka yönden doğrulandı. Gazi direnişi bir anda devrimci grupları önplana çıkardı, onlara bir süre için de olsa önemli bir moral güç ve dinamizm kazandırdı. Tersinden ise, reformist odakları bu direniş çerçevesinde geri plana itti. Onlar hiçbir varlık gösteremedikleri bu direnişin karşısına ya arsız bir "provokasyon" ithamıyla (İP), ya da utangaç bir "maceracılık" eleştirisiyle (TDKP) çıktılar. Kamu çalışanları sendikalarına egemen olan sosyal-reformist koalisyon (ki odağında liberalleşmiş Dev-Yol uzantıları vardır) böylelerinden geri kalmadı. Kamu çalışanlarının Gazi Direnişini izleyen günlere denk gelen bir genel eylemini erteleme yoluna gitti. Bu somut örnek, politik durgunluğun ya da kitle hareketinin dar platformunun reformculaştırıcı etkisine karşılık, politik kitle hareketinin devrimcileştirici ve reformcu konumları açığa çıkarıcı etkisini bir kez daha somut olarak göstermiş oldu.

Fakat daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Gazi direnişi çok önemli bir çıkış olmakla birlikte, ancak nispi ve geçici bir etkide bulunabildi. Kitle hareketinin mevcut seyri hala geçmişteki temel zaafını korumaktadır ve bu haliyle solda reformizmi beslemeye devam etmektedir. Bu özellikle işçi hareketi için geçerlidir. Denebilir ki, son bir yılda işçi hareketi cephesinde meydan gitgide daha geniş ölçüde reformizme kalmıştır. Zira devrimci gruplara belli bir güç ve canlılık kazandıran tam da bu aynı Gazi direnişi, bu grupları, zaten çok iğreti olan sınıf çalışmasından, gerisin geri semt çalışmalarına çeken bir olumsuz rol de oynamıştır.

Semtler ve semt yoksulları bugün bir kez daha kolay güç kazanılacak, hızla kadro

devşirilecek, sıkıntısı çok duyulan o kitle desteğini nispeten kolayca sağlayacak alanlar olarak görülmektedir. Gazi direnişinin sarsıcı etkisi altında '80 öncesinin anıları kolayca depreşmekte,bu direnişinde elde edilen belli kazanımlar da tutulan yolun doğruluğuna kanıt sayılmaktadır. Bu gelişmeyi, sınıf hareketinin aşılamayan tıkanıklığı karşısında zaten umutsuzluğa düşenlerin, semtlerdeki bazı gelişmelerin de itkisiyle, gerisin geri eski önyargılarına, ilgi alanlarına, çalışma tarzlarına ve mücadele anlayışlarına dönmeleri olarak da tanımlamak mümkündür.

İşin daha ilginç yanı, bunun "devrimci mücadele dinamiklerine seyirci kalmamak" adına yapılıyor olmasıdır. Sanki ortada patlak vermiş ya da patlamak üzere olan yaygın bir semt hareketliliği varmış da, birileri buna seyirci kalırlarken başka bazıları ona genel amaçlar doğrultusunda yön vermeye çalışıyorlarmış havalarında konuşuluyor. Oysa Gazi'nin yerel bir direniş olarak kaldığı bugün daha iyi görülebilmektedir. Sözkonusu edilen potansiyel dinamiklerse eğer, bu aynı şekilde, hatta daha da fazlasıyla, sınıf hareketi için de geçerlidir. Ve kendini komünist olarak niteleyenlerin, işçi sınıfı devrimcisi olarak görenlerin, zaten çok sınırlı olan güç ve olanaklarıyla, sınıflar mücadelesinin ve devrimin bu belirleyici alanına yüklenmeleri gerekmektedir. İdeolojik tutarlılık, sınıf perspektifi ve partileşme hedefi kadar, devrimci siyasal mücadelenin gelişme seyri üzerine sağlam ve soluklu bir bakış da bunu gerektirmektedir. Semt yoksulları içindeki kaynaşmanın artması gibi bir olgu, sınıf devrimcileri üzerinde, olsa olsa, sınıf çalışmasına daha sıkı sarılmak, o alanda ayağını basacak daha sağlam bir zemini bir an önce kazanmak, sınıf hareketinin bugünkü dar iktisadi-sendikal çerçevesini parçalamak için daha etkin bir çaba ve çalışmaya yönelmek gibi bir etkide bulunabilir. Zira heterojen katmaların karmakarışık etkenlere dayalı bir hareketlenmesine belli bir istikrar ve doğrultu kazandırabilmenin, ona genel hedefler doğrultusunda başarıyla yön verebilmenin başkaca bir yolu yoktur. İşçi sınıfının devrimci siyasal mücadelede ve genel olarak devrimde önderliği boş bir söz kalıbı değilse eğer, ya da bu örneğin geçmişte olduğu gibi, açık veya örtülü bir "ideolojik önderlik" olarak anlaşılmıyorsa, söylemeye çalıştıklarımızı anlamanın herhangi bir güçlüğü de yoktur.

Popülizme ve onun geleneksel hareketteki en temel karakteristiklerinden biri olan "ideolojik önderlik" anlayışı ve pratiklerine yöneltilmiş bunca eleştiriden sonra bile bunun bugün hala bir türlü anlaşılamaması, olsa olsa popülist önyargıların gücüne bir kanıt oluşturabilir.

* * *

Son bir yılın toplam bilançosu işçi sınıfı içindeki hoşnutsuzluğu ve mücadele isteğini yeniden teyid etmiştir. 26 Kasım'da yüzbin kişilik Ankara yürüyüşüyle başlayan eylemlilik süreci, '95 yılında yeniden güç kazanan grev hareketi, 5 Ağustos mitingi, inatçı yerel direnişler ve nihayet 300 bin işçinin şimdiki greviyle sürmektedir.

Son bir yıl içinde, devlet belirgin biçimde işçi direnilerinin karşısına polis ve jandarmayla çıkmış, jop, dipçik, panzer kullanmıştır. Bu pervasız saldırılar "hukuk" cephesinden de tamamlanmış, Yargıtay vizite eylemlerini yasadışı ilan etmiştir. Son olarak, kamu işçilerinin grevleri ile Türk-İş bürokratlarının tehditlere boyun eğerek engellediği 7 Ekim Ankara gösterisi, bizzat MGK'nın gündemine girmiştir. MGK, işçi sınıfını açıkça tehdit etmiştir. Tüm bunlar, sınıfın sergilediği mücadele isteği ve enerjisi karşısında, sermayenin gelinen aşamada çıplak zoru gitgide daha etkin bir biçimde devreye soktuğunu göstermektedir. Sermaye devleti, gelinen aşamada, sınıf hareketini artık çok daha ciddi bir tehdit olarak algılamakta, buna göre davranmaktadır. Taviz veremediği bir hareketi, tüm öteki araçlar yanında, tehditlerle, giderek çıplak zorla dizginlemeye çalışmaktadır.

Fakat bütün bunlara rağmen, sınıf hareketinin bir türlü kırılamayan dar iktisadi-sendikal karakteri de tartışmasız bir olgudur ve bunun temel nedeni, sendika bürokrasisinin sınıf hareketi üzerindeki denetimi ile her türden reformizmin işçiler üzerindeki etkinliğidir.

Türkiye işçi hareketinin geleneksel olarak reformizme eğilimli olduğu bilinmektedir. Başka faktörlerin yanısıra, tüm tarihi boyunca işçi sınıfının sol ve sosyalizm adına hep reformist akımların çalışma alanı olmasının da bunda çok temel bir rolü vardır. Hatırlamak gerekir ki, Türkiye'de devrimci akımların en büyük politik ve kitlesel etkinliğe ulaştıkları '80 öncesi yıllarda, sınıf hareketi ve sendikalar neredeyse tamamen reformist akımların çalışma ve etkinlik alanlarıydılar. Radikal devrimci akımlar ise esas olarak küçük-burjva katmanlar, öğrenciler, gecekondu yoksulları ve taşrada köylülük içinde faaliyet gösteriyorlardı.

Yenilgi sonrası toparlanma döneminde, bu çarpık tablo bir süre için değişecek gibi göründü. Küçük-burjuva dalga çekilmiş bulunduğu ve sınıf hareketi belirgin biçimde önplana çıktığı için, devrimci akımlar yeniden toparlanma sürecini işçi sınıfına yöneliş içinde gerçekleştirmeye çalıştılar. Fakat gerek kendi yapısal zaafları ve aşırı güçsüzlükleri, gerekse sınıf hareketinin iktisadi hareket sınırlarını aşamayan darlığı, bu çabaları sonuçsuz bıraktı. Nispi bir başarıyı, sendika bürokrasisinin farklı kesimleriyle kurdukları ilişkiler ve kendilerini hareketin geriliğine uyarlamak alanındaki "yetenekleri"yle, eski ve yeni reformistler sağladılar. Sayıları bugün hayli azalmış devrimci gruplar ise, işçiler ve öğrenciler arasında sonuçsuz gidip gelmelerin ardından, Gazi Direnişi sayesinde nihayet en rahat uyum sağlayabilecekleri ve birşeyler elde edebilecekleri semt yoksullarına yöneldiler. Sınıf cephesinde meydan bir kez daha eski ve yeni reformistlere bırakıldı. Hiç değilse son bir yıllık kesitte oluşmuş bulunan tablo budur.

* * *

Devrimci hareket cephesinde bu tabloyu bozan ve son bir yıllık dönemde sınırlı güç ve olanaklarını hemen tümüyle sınıfa yöneltme tuumu, iradesi ve pratik çabası gösterenler, komünistler oldular.

Komünist hareketin nesnel ve öznel tüm temel sorunlara ilişkin değerlendirmelerinin ortaya çıkardığı görev ve sorumluluklarının gelip kesiştiği ortak eksen, sınıf hareketinin devrimci politik ve örgütsel gelişmesi için, eldeki güç ve imkanlar ölçüsünde en azami çaba içinde seferber olmak oldu. "Çürütücü tıkanıklık"ın aşılmasından Kürt hareketini bekleyen muhtemel tehlikelerin bertaraf edilmesine, kent yoksullarının muhtemel bir hareketliliğinin doğru kanallara yöneltilmesinden sağlıklı bir partileşme sürecine, ve nihayet örgüt ve kadro sorunlarımızın sağlıklı bir çözümüne kadar, tüm genel ve özel sorunların gelip keşitiği bir temel müdahale alanıdır bu. Bunu dar bir "işçicilik" görenler, Marksizmin ruhuna yabancı, popülist önyargılarla şekillenmiş kafalarını bir türlü değiştiremeyen budalalar olabilirler ancak.

Reformizme, özellikle onun yeni dönem liberalleri olarak tanımladığımız kesimlerine karşı sürecek kesintisiz bir ideolojk-politik mücadelenin önemi yeterince açıktır ve biz bu mücadeleyi bugüne dek sürdüregeldik. Bu mücadele yaşamsal önemdedir. Zira kitle hareketliliğindeki darlık ve tıkanıklık, ancak onların en ileri kesimlerine yönelik bir devrimi müdahaleyle kırılabilir. Oysa bu kesimler bugün çok büyük ölçüde reformist akımların etki sahasmdadır. Yineliyelim ki. bu olgu işçi hareketi sözkonusu olduğunda özellikle doğrudar. Bu nedenle, sınıfın ileri kesimleriyle etkin bir devrimci çalışma içinde birleşmek, reformizme ve sosyal reformizme karşı sert ve kesintisiz bir mücadeleyle birleşmek zorundadır. Bu olmaksızın hedeflenen sonuçlara ulaşılamaz.

Öte yandan, girmekte olduğumuz yeni evrede, bunu, ne devrimci siyasal mücadelenin ve ne de işçi sınıfının devrimci öncü partisini örgütlemenin önceliklerini marksist-leninist açıdan doğru bir biçimde kavrayamayan ve ortaya koyamayanlara karşı çok yönlü bir ideolojik mücadeleyle birleştirmek göreviyle de yüzyüzeyiz. Bu mücadele, ya birilerini geçmişin ağırlıklarından kurtaracak, ileriye çekecek, böylece sonuçta proleter sosyalizminin saflarını güçlendirecektir. Ya da herşeyi ve herkesi yerli yerine oturtarak, sonuçta aynı amaca bir başka biçimde ulaşılmış olacaktır.

EKİM

Türk-İş yönetimi satış sözleşmesi imzalama hazırlığında

300 bini aşkın işçi grevde

Hükümetin sermaye devleti adına dayattığı sıfır sözleşmeye KİT işçilerinin yanıtı grev oldu. Tarım işkoluyla başlatılan grev süreci metal, petro-kimya, makina kimya, limanlar, demiryolları ve karayollarında uygulamaya konan grevlerle yaygınlaşarak devam etti. Bugün grevdeki işçi sayısı 300 bini aşmış bulunuyor. Greve çıkacak yeni işkollarıyla bu sayı daha da artacak.

Sermaye devleti işçileri önce grev ertelemeleriyle tehdit etmeye çalıştı. İşçi dünyasıyla sadece sermayenin gerekli gördüğü zaman ve biçimde ilgilenen burjuva basın grev hakkında kimin ne düşündüğü üzerine uzun uzun açıklamalar yayınladı. Şeker grevinde "vatan ve millet"in ne denli zararlı çıkacağının hesaplarını yaptı. Her türlü soygun ve vurgunun kaynağı kapitalist sistemi aklamak için karaborsa ile yaratılacak şeker sıkıntısının faturasını şimdiden grevci işçilere çıkartmanın zeminini yaratmaya çalıştı.

5 Nisan saldırı paketiyle doruğuna ulaşan ve ardından yoğunlaştırılarak sürdürülen ekonomik ve politik saldırı sürecini, işçi sınıfı, politik bir karşı koyuş bir yana, iktisadi haklar düzeyinde bile çok geri taleplerle karşılamak zorunda kalmıştı. %5,4'lük sözleşme dayatması karşısında KİT işçilerinin tepkisi de sınıfın genelinden farklı olmadı.Türk-İş KİT işçilerinin dikkatini sınıfın geneline yönelen saldırılardan uzaklaştırıp yalnızca ücret sorunu üzerinde yoğunlaştırmak için elinden geleni yaptı. Bu hain bürokratlar işçi sınıfının eylemini geriye çekmekle de yetinmediler. İşçi eylemlerini işçi sınıfının düşmanı burjuvazinin ideolojik propagandasının zemini haline getirmeye çalıştılar. Ezen ulus şovenizmi körüklendi. Kimi sendikalar üzerinden MHP ve Türk bayrakları işçi eylemlerine sokularak işçi sınıfının bilinci şoven milliyetçilikle zehirlenmeye çalışıldı.

Ne var ki, ne hükümetin tehditlerinin ne de Türk-İş'in ihanetinin, işçi sınıfı hareketini belli bir düzeyin gerisine çekmeyi başarma olanağına sahip olmadığı da ortaya çıktı.

Grevlerin başlangıç sürecinde, burjuva hükümetin "erteleme" ve "yasaklama" tehditleri istenen sonucu vermedi. Üstelik greve çıkan her işletme, çıkışlarını yürüyüş ve mitinglerle ilan etmeye başladı. Bu eylemler, sendikalar tarafından birbirinden kopuk ve yerel düzeyde tutulmaya çalışılsa da, şimdiden yaygın bir hareketlenme yaratılmış bulunuyor. Grev sürecine dahil olmayan işletmelerde bile, çeşitli hak talepleriyle çıkışlar yapılıyor. Küçükçekmece Belediyesi işçileri yürüyüş yaptılar. Kamu çalışanları, küçük çaplı mitingler ve işçi eylemlerine katılma biçiminde yeniden hareketlenmeye başlıyorlar vb...

Grev dalgasının gerek diğer kesimleri hareketlendirme özelliği, gerekse kendi içinde radikalleşme ve ileriye çıkma eğilimi sermaye devleti tarafından dikkatle izleniyor ve engellemeye yönelik tedbirler alınıyor. MGK daha şimdiden olaya el atmış durumda. Yani işçi sınıfı grev, direniş ve eylem alanlarında karşısına dikilen polis ve jandarmadan sonra, şimdi de sermaye devletinin gerçek iktidar organı MGK ile karşı karşıya bulunuyor. Nitekim MGK'nın son toplantısında "grevler sokaklara taşmasın!" yollu tehditlerinin gerekleri hemen yerine getirilmiş, Türk-İş 7 Ekim'de yapacağını açıkladığı Ankara mitingini ertelemiştir. Bu hain bürokratlar sorunu bir an önce masada çözebilmek için yoğun bir çaba harcamaktadırlar. Son günlerde yoğunlaşan görüşmelerle yeni bir satış sözleşmesinin hazırlığını yapmaktadırlar.

Sendikal ihanete ve sermaye devletinin yeni saldırılarına karşı işçi sınıfının direncinin artması, yaygınlaşan hareketin daha birleşik, daha güçlü bir hale gelmesi kuşkusuz harekete devrimci müdahale ile olanaklıdır. Bu ise bugün komünistlerin görev ve sorumluluklarını bir kat daha artırmaktadır. Geçmişe kıyasla daha ileri bir mevzide bulunmakla birlikte, komünist çalışma, henüz sınıfın politik öncülük ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Bu mesafeyi hızla kapatmak, önümüzdeki dönemi '95 yılı için koyduğumuz hedefleri gerçekleştirmeyi sağlayacak bir atılım ruhuyla kazanmak için, sınıf hareketine müdahale doğrultusunda daha yoğun ve etkin bir çaba içinde olmak zorundayız.

27 Eylül Kadıköy Mitingi

Türk-İş'in KİT grevleriyle ilgili eylem takviminde yeralan mitinglerden biri daha gerçekleştirildi. 27 Eylül günü Kadıköy Belediyesi önünde toplanılmasıyla başlayan yürüyüş, iskele meydanında yapılan konuşmalarla sonuçlandı.

Mitinge katılım, hem Türk-İş ve bağlı sendikalar, hem grevdeki işletmeler hem de politik gruplar açısından oldukça zayıftı. Türk-İş, bütün grevleri mitinge taşımak bir yana, İstanbul'un değişik bölgelerinde bir gün önce ve aynı güne rastlayan eylemler düzenleyerek katılımı düşürme doğrultusunda bir çalışma yürüttü. Örneğin; Küçükçekmece'de belediye işçileri, Beykoz'da deri kundura işçileri, neredeyse mitinge katılan sayıda işçiyle ayrı ayrı eylemler gerçekleştirdiler. Hareketi parçalama/dağıtma doğrultusunda, KÇSKK da Türk-İş'ten geri kalmadı. Bir yanda üçbin kişilik bir işçi mitingi yapılırken, diğer yanda Gayrettepe'de Tüm Haber-Sen'in, Defterdarlık önünde Tüm Maliye-Sen'in eylemleri düzenlenmişti.

Bürokratlara rağmen birleşik bir hareketten yana bağımsız tavır koyabilen işletme sayısı son derece sınırlıydı. İşçi-memur birlikteliğini ve kitlesel katılımı sağlayan hemen tek işletmenin PTT olduğu söylenebilir. Tüm Haber-Sen'in Gayrettepe'de ayrı eylem koymasına rağmen, PTT işçi ve memurları Yol-İş'ten sonra en fazla kitleyle mitinge katılımı sağlamayı başardılar.

Devrimci politik yapıların sınıf hareketine yönelik politikasızlık ve ilgisizliğinin sürmekte olduğu bu mitingte bir kez daha görüldü. Kimisi hiç katılmamayı tercih ederken, kimisi de çeşitli platformlar üzerinden çok az bir katılımla yeraldılar. Bu tutum, bu yapılarda harekete müdahaleden ziyade kendini bir biçimde hareketin içinde varetmek anlayışını ortaya koyuyordu. Üstelik bu varoluş, bu hareketlerin bilinen güçleriyle kıyaslandığında son derece cılız bir katılımla gerçekleştirildiği ve hareketi devrimci politikayla kuşatmak mantığına sahip olmadığı için, eylemde güçlü bir devrimci rüzgar estirmek de mümkün olamadı. Dolayısıyla meydan bir kez daha reformist ve liberal politikaların etkinlik alanına terkedildi. Daha çok Türk-İş'in politikalarıyla örtüşen liberal-reformist sloganlar atıldı.

Komünistler olarak iki ayrı işçi kortejinde açtığımız imzasız pankartlarımız ve politik sloganlarımızla, Buca Cezaevi ve grevlere yönelik iki ayrı bildirimiz ve kuşlarımızla yürüyüşe katıldık. Ne var ki bu kadarının sınıf hareketi üzerindeki reformist-sendikalist kuşatmayı kırmaya ve politik bir sınıf hareketi geliştirmeye asla yeterli olmadığı açıktır. Sınıf hareketine müdahalede katedeceğimiz mesafe ölçüsünde, hareketin önündeki bu liberal-reformist barikatı etkisizleştirmeyi başarabileceğiz.

Dersim gecesine devrimci coşku

17 Eylül'de Tunceliler Dayanışma Derneği'nin düzenlediği gece her zamanki gibi devrimci grupların ilgi odağı oldu. 5 Ağustos'ta Kızılay Meydanını Türk-İş ağalarına terkeden devrimci demokratlar bu dayanışma gecesinde yerlerini almışlardı. Programın başlamasıyla birlikte pankartlar açıldı. Devrimci sloganlar atılmaya başlandı. Komünistler etkin bir gazete satışı, sosyalist perspektifli kuşları ve sloganlarıyla gecede politik bir etkinlik ortaya koydular. Temel eksikliğimiz pankart açamamamız oldu. Gecede diğer gruplardan farklı olarak, yalnızca örgüt propagandası yapan sloganlar değil, tüm toplumu kesen siyasi ve ekonomik talepleri, işçi sınıfının dayanışma ihtiyacını ve Kürt halkının özgürlük taleplerini içeren sloganlar attık. Katılımcı kitle sloganlarımızı ilgiyle karşıladı. Ayrıca "İşçiler EKİM saflarına!", "Halkların kardeşliği sosyalizmde!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "EKİM, devrim, sosyalizm!" sloganlarını gür bir biçimde attık. Türkülere ve halaylara katıldık. Gecede Dersim'de yakılan köyleri konu alan bir video filmi gösterildi. "Dersim faşizme mezar olacak!", "Bimre faşizm Kurden-ra azadi!" sloganları vahşete karşı öfkemizin sesi oldu. Çeşitli devrimci sanatçı ve grupların ardından, gecenin sonuna doğru sıra devrimci değerleri sömüren Ferhat Tunç'a geldi. Polisan işçilerinin dayanışma gecesinde yüzmilyonlarla ifade edilen bir ücret alan bu devrimci görünümlü burjuva sanatçıyı protesto etmek için "Yaşasın devrimci sanat!" sloganını atarak geceden ayrıldık.

Ekimci Komünistler

Çukobirlik direnişi deneyimi

Çukobirlik'te çalışan mevsimlik işçiler arasında sürekli bir uygulama olan giriş-çıkışlar belli bir kaynaşmaya yolaçmıştı. İşçiler tedirgindi. İşverinin bir "ayıklama" yapacağı, özellikle de öncü işçileri geri almayacağı yönünde söylentiler vardı. Öncü işçiler bu saldırının nasıl boşa çıkarılabileceğini tartışıyorlar ve çözümler üretmeye dönük toplantılar düzenliyorlardı. Ama bu toplantılardan bir sonuç çıkmadı.

Bu fabrikaya yönelik belli bir çalışmamız ve doğrudan ilişkilerimiz vardı. Son gelişmelere içerden ve dışardan çeşitli araç ve imkanları kullanarak müdahale kararı aldık.

Fabrikaya yönelik çalışmayı yoğunlaştırdık. İşçilerle doğrudan diyaloglar sıklaştırıldı, yoğun, gündelik, hatta anlık bir çalışmaya dönüştürüldü. Bütün tartışmalarda, ikili-üçlü tüm diyaloglarda saldırıya direnişle/eylemle yanıt vermek gerektiğini anlattık.

Bu arada işçiler de "ayıklama"yı önlemek için çıkış ve giriş belgelerini aynı anda imzalamak yönünde karar almışlardı. İşveren bunu kabul etmediği takdirde hiç bir belgeyi imzalamayacaklardı. Ancak bu başarılamadı. İşveren iki gün sonra işbaşı yapacaklarını söyleyerek işçileri ikna etmişti. İşçilerin önemli bir çoğunluğu, "yönetimde bizimkiler (CHP) var-, böyle bir şey yapmazlar" diyerek çıkışları imzaladılar. Ancak yine de emin değillerdi. Bu nedenle işbaşı yapaa kadar her sabah işyerine gelip akşam gitme yönünde karar aldılar. Sınırlı sayıda işçi gelmesi nedeniyle bu da etkili olmadı. Fabrikaya gelenlere yönelik olarak, eylemi daha etkili ve daha ileri bir düzeye çıkarmayı hedefleyen sözlü propaganda başlattık. Bazen tek tek işçilerle, bazen de üçer kişilik gruplarla görüşüyor, "sohbet ediyor" ve tartışıyorduk. İşçiler ise hep; "Doğru söylüyorsunuz, ama görüyorsunuz, işçiler duyarlı değil. Fabrikaya bile gelmiyorlar. Hem bu dediklerıniz önderlikle olur, bize kim önderlik edecek?" vb. türden yanıtlar veriyorlardı. Biz de; "Madem sorunları biliyorsunuz, o halde sorunların ancak birleşik-örgütlü mücadeleyle çözülebileceğini de biliyorsunuz demektir. Neden siz önderlik etmiyorsunuz?" çerçevesinde bir cevap-tartışma yürütüyorduk. Yaklaşık 10-15 gün sonra işçilerin bölüm bölüm işbaşı yapmasıyla bu süreç noktalandı.

Biz bu süreçte yaptığımız sürekli tartışmalarla ve yüzyüze bir propaganda ile işçilerle anlamlı sayılabilecek bağlar kurmuştuk. Bu işçilerle diyaloğumuzu sürdürdük, ilişkiyi güçlendirmeye çalıştık. Olumlu sonuçlarını ise daha sonra gördük.

İşçilerin işbaşı yapmasından bir süre sonra, işveren fabrikanın revizyona gireceğini, mevsimlik işçileri bir aylık ücretsiz izine göndereceğini ilan etti. Bunun üzerine işçiler arasında yeni bir kaynaşma başladı. Fakat öncü işçiler kararsızdılar. Eyleme çıkmakta ciddi tereddütler gösteriyorlardı. Ne tam olarak kendilerine ne de diğer işçilere güveniyorlardı. Ama öte yandan da açlıkla yüzyüze idiler. Toplam üç ay hiçbir ücret alamayacaklardı. Asgari ücretle çalıştıkları düşünüldüğünde açlık demekti bu. Eylem için son derece uygun koşullar vardı. Bu saldırıya kesinlikle yanıt verilmesi gerektiğini, aksi takdirde aç kalacaklarını tartışıyorduk işçilerle. Bu arada işvereni ve sendikacıları teşhir eden bir propaganda yürütüyorduk.

Doğrudan eylemi hedefleyen bir propaganda ve örgütlenme çalışması yürütmeye başladık. Önerimiz şuydu: İş çıkışlarında servis alanında toplanan işçilerle konuşun, tartışın, ikna edin; eyleme geçerek üretimi durdurun. Ancak eylemi örgütlemeye yönelik bu tartışmalara sınırlı sayıda işçi katıldı. Bazen ikili, üçlü gruplarla, bazen de tek tek işçilerle yapılan tartışmalardı bunlar.

Sonuçta direniş başladı. Ama ilk saatlerde tam bir kargaşa egemendi direnişe. Ne talepler konusunda bir açıklık, ne de direnişe önderlik edecek bir örgütlülük vardı. İlk anın heyecanı yatışınca, bizim ve diğer devrimci işçilerin müdahalesiyle bir komite kuruldu. Farklı siyasal eğilimlere sahip öncü işçilerden oluşan komite bir içbirlikten yoksundu. Basın açıklaması, direnişe katılmayan işçilerin ikna edilmesi, kadrolu işçilerin desteğinin alınması yönündeki önerilerimiz kabul görmekle beraber pratikte uygulanmadı. İşçilere ve komiteye egemen fikir şuydu: "Biz haklıyız ve

direniyoruz. Duyarlılarsa gelsinler, desteklesinler. Yok değillerse, yapabileceğimiz fazla birşey yok, zaten gelmezler."

Komitedeki işçiler belli zayıflıklar taşıyorlardı. Sınıf hareketinin mevcut durumundan olumsuz yönde etkileniyorlardı. Sendikalist bakışın etkisinden kurtulamamış, sendika bürokratlarından umutlarını kesmemişlerdi. Bu durum eyleme katılmayan işçilerin geri basıncıyla ("sendika yoksa desteklemeyiz") birleşince, komite politik olarak daha da geriledi. Bir grup işçi eylemi ikinci gün terketti. Gerekçeleri ise şuydu: "Bu bir uyarı eylemiydi. Hedefe ulaşılmıştır. Bu saatten sonra devam etmek yanlış olacaktır. Eylem bitirilmelidir." İşçiler tam dağılmak üzereyken, komiteden işçinin bir müdahalesiyle bu engellendi. Bu grup eylemi bırakarak işbaşı yaptı. Bu direnişi zayıflatan çözücü bir etken oldu. Direnişin ikinci gününün gecesinde direnişi bitirmek gerektiğini söyleyenler artmaya başladı. "Yenileceğiz, en iyisi sendika başkanını çağırıp görüşelim, direnişi bitirelim" biçiminde tutum aldılar. Bizim müdahalemiz de çözülüşün önüne geçemedi.

* * *

Bu direniş bizim için bir ilk deneyimdi. Deneyimsizliğin getirdiği zayıflıklarımız ve yetersizliklerimizin olduğu bir gerçektir. Ama öte yandan, bu ilk deneyim üzerinden kendini ortaya koyan zayıflıklarımızı irdeleyip, bunları bilince çıkararak önemli açıklıklar elde ettik.

Başından itibaren direnişin içindeydik. Direniş komitesi deneyimsiz, zayıf ve yetersizdi. Yardım edip yol göstermek gerekiyordu. Fakat yalnızca önerilerle sınırlı bir müdahaleyle sonuç almak da mümkün değildi. Somut müdahaleyi başından itibaren yapmalı, yalnızca önermekle yetinmemeli, bizzat kendimiz örgütlemeliydik. Ancak eylem içinde kendi aramızda sistemli bir diyalog kuramadık. Dolayısıyla eylemin her safhasını değerlendirmek, politikalar saptamak, karar altına almak ve etkili somut adımlar atmakta zayıf kaldık.

Kadrolu işçiler vardiya çıkışı dönüşünde direnişçi işçilerin önünden geçip gidiyorlardı. Bu esnada işçileri durdurulabilir, direnişe destek çağrısı yapılabilirdi. Etkileri somut bir eyleme dönüşür müydü, önden birşey söylenemez. Ama şurası açık bir gerçek ki, önemli bir etki yaratacaktı. Herşeyden önce belli tartışmaların önünü açacaktı.

Müdahalemiz, tüm eksikliklerine rağmen, komple bir müdahaleydi. Çeşitli araçlar ve biçimler ilk defa içiçe kullanıldı. Eylemin hazırlık aşamasından bitişine kadar bu böyleydi. Biz eylemin başlamasını beklemedik. Eylemi başlatmak için, en başından, bizzat eylemi örgütlemeye çalıştık. Buna uygun bir politik faaliyet yürüttük. Bütün gücümüzü bunun üzerinde yoğunlaştırdık. Zaten böyle olmasaydı, eylem sırasında bu kadar rahat hareket edemez ve içinde olamazdık. Dahası, işçiler bizi ciddiye de almazlardı. Ayrıca şunu da belirtmek gerekiyor. Eylemin en başından itibaren hazırlanması, örgütlenmesi ve sürdürülmesine aktif bir taraf olarak katılabilmemizde, içeriden ilişkilerimizin olması, dolayısıyla içeriden müdahalenin varlığı bizim için büyük bir avantajdı.

Bizim ve direnişçi işçilerin ik deneyimiydi bu. Eylem sonrasında aktif bir taraf haline geldik. Büyüme ve gelişme gösterdik. İlişkilerimiz politik bir aktivite kazandı. İnisiyatif koymayı, işçileri harekete geçirmeyi, eylemler örgütlemeyi, sermaye sınıfına karşı mücadelede taraf olmayı, önderlik iddiası ve misyonu kazanmayı, bunu pratik bir tutum ve güce kavuşturmayı öğrendiler, öğreniyorlar. Ayrıca dağıtılan bildiri üzerinden açılan tartışma, işçiler nezdinde tanınmamazı, bir örgüt olarak algılanmamızı sağladı.

Eylemde elde ettiğimiz pratik kazanımları şöyle özetleyebiliriz:

* Kişiler üzerinden değil, örgütsel bir kimlik üzerinden müdahale edildi.

* Gelişmeleri eylemi beklemek yerine, bizzat gelişmelere müdahale edildi. Tepkiler eylemli bir tutuma dönüştürülmeye çalışıldı. Eylemin takipçisi değil, örgütleyici taraflarından biri olduk.

* Dışardan ve içerden müdahale aynı anda içiçe kullanıldı. Politik-örgütsel-pratik bir müdahaleydi bu.

* Politik-örgütsel müdahale değişik araçlarla aynı anda ve içiçe kullanıldı. Bire bir ve gruplar halinde toplanan işçilere sözlü propaganda, doğrudan diyalog ve ilişki...

* Direniş sırasında yürütülen çalışmayla iç birliğimizi sağlamlaştırmak, ilişkilerimizi devrimcileştirmek ve daha ileri bir örgütsel-politik faaliyet yürütecek bir düzeye çıkarmak olanağı elde ettik.

"Çalışmada süreklilik, sonuca gitmede ısrar, güçlükleri aşmada kararlılık!"

Çalışma tarzı dersleri

Çukobirlik'e dönük faaliyetimiz eskiye dayanıyor. Çukobirlik işçileri bizi yalnızca zaman zaman fabrikaya dönük dağıttığımız bildirilerimizden değil, yoğun olarak oturdukları semtte yürütüğümüz genel politik faaliyetimiz üzerinden de tanıyorlardı. Dahası önemli bir nicelikte (30-40 kişi) bir işçi çevresi ile sürekli denebilecek bir diyaloğumuz vardı. Yemekhane bölümünde geçmişte gerçekleştirilen direniş esnasında işçilerle sıcak temaslarımız olmuştu. İşçiler henüz sınırlı sayıda da olsa illegal ve legal yayınlarımızla tanışmışlardı. Yayınlarımız bir kısmına elden ve sürekli veriliyordu. Bu fabrikadaki faaliyetten sorumlu yoldaşlarımız günlük olarak fabrikaya girip çıkabiliyorlardı. Böylece hem fabrikada çalışan yoldaşlarımızla hem de diyaloğumuzun olduğu diğer işçilerle hiçbir güçlükle karşılaşmadan günlük ilişkiler kurabiliyorduk. Fabrika içinde ve servislerde bildiri dağıtmak için de önemli bir olanaktı bu.

Kısacası sistemliliği ve sürekliliği ifade eden gerçek bir sınıf/fabrika çalışmasını yürütebilmenin koşullarına pek çok açıdan sahiptik. Burada bir çalışma komitesi oluşturabilmiş olmamız da önemli bir diğer olanaktı. Ne var ki il komitemiz yakın döneme kadar bu olanakları değerlendirmeyi başaramadı. Fabrika zeminine dayanan sistemli ve sürekli bir çalışmayı örgütleme yeteneği gösteremedi.

Bunun nedenlerini irdelemek gerekiyor. Birincisi, il komitesindeki yoldaşlar zaaflı bir önderlik anlayışına sahiptiler. Yanısıra yanlış bir çalışma tarzı izliyorlardı. *"Herşeyden önce, çalışmada süreklilik, sonuca gitmede ısrar, güçlükleri aşmada kararlılık"* konusunda zayıflıklar taşıyorlardı. Oysa başarılı bir çalışmada bu son derece önemliydi. Yoldaşlar bir türlü *"bölük pörçük, sistemsiz, sonuç almayı katı bir kararlılıkla gözetmeyen bir çalışmanın bir başarı sağlamayacağını, işçilere güven vermeyeceğini, etkisi çabuk kaybolan bir esintiden ibaret kalacağını"* (*Ekim*, sayı:125, başyazı) anlayamıyorlardı.

Başarısızlıklarını kimi zaman işçilerin geri bilinci ile, kimi zaman bölgedeki işçi hareketinin geriliği ile, kimi zaman öncü sektörlerdeki çalışma ve yaşam koşullarının tekstil, deri vb. sektörlerden farklılığıyla, öncü sektörlerde ücretlerin kıyaslanamaz derecede iyi olmasıyla, bunu sonucu olarak da işçilerin ilgisizlikleri ve duyarsızlıklarıyla, kimi zaman da fabrikadaki yoldaşlarımızın geriliği ya da ataletiyle açıklıyorlardı.

Yoldaşlarımız sınıf çalışmasının sorunları, güçlükleri, bu güçlüklerin nasıl ve ne tür bir müdahale ve çalışma tarzıyla aşılabileceği konusunda açıklıklıktan yoksundular. Başarısızlıklarının nedenleri olarak ileri sürdükleri düşünceler/gerekçeler, soruna yaklaşımdaki kafa karışıklığının açık bir ifadesiydi. Bu düşünüş tarzı dizginleyici bir rol oynuyor, yoldaşlarımızı sınıf çalışmasında bir atalete ve isteksizliğe itiyordu.

Oysa, komünistler açısından işçi sınıfının politik ve örgütsel bakımdan geriliği bir sır değildir. Sınıfın politik ve örgütsel bakımdan geliştirilmesini en önemli görevleri olarak önlerine koymaları, döne döne bunu vurgulamaları boşuna değildir. Zaman zaman sınırlı sayıda etkisi çabuk kaybolan bildirilerle sınıfın bilincini geliştirmek olanaksızdır. Süreklilikten yoksun gel-geç müdahalelerle/çalışmalarla sınıfla kalıcı bağlar kurulamaz. Sınıf örgütlenemez. Bir de bu çabalar örgütlü politik bir güçle yürütülmüyorsa, işçilere güven vermek, onları örgüte kanalize etmek tümüyle olanaksız olur. İşçilerin aradığı güven verici bir çalışma ve önderliktir. Demek oluyor ki, herşeyden önce nerede olursa olsun sınıfa dönük sistemli, sürekli ve ısrara dayalı bir propaganda, ajitasyon ve teşhir faaliyeti yürütülmelidir. Öte yandan "kendi başına soyut ve genel sorunlar üzerinden süren bir propaganda ve teşhir faaliyetiyle mesafe alamayacağımızı hiçbir biçimde unutmamalıyız". Zira genel sosyalist ve devrimci propaganda-ajitasyonun her zamanki vazgeçilmez hayati önemi ve yararı ne olursa olsun, bu tek başına yeterli olamayacaktır. Propaganda-ajitasyon ve teşhir faaliyetimiz mutlaka sınıfın çalışma ve yaşam koşullarını,

sorunlarını ve somut ihtiyaçlarını da dile getiren bir kapsayıcılıkta olmalı, bir çok yönlülüğü ifade etmelidir.

Bu çok yönlü propaganda ve ajitasyon faaliyetiyle de yetinilmemeli, mutlaka mücadeleyi örgütlemeye yönelik pratik müdahale ile birleşmelidir. Propaganda-ajitasyon faaliyeti işçileri sarsıp, sorunları konusunda duyarlı hale getirebilir. Mücadele konusunda onlarda belli bir istek de yaratabilir. Ancak bu bir mücadele ile ortaya çıkmaları için yeterli olmaz. Pratik müdahale bu nedenle zorunludur. Fakat burada oldukça önemli önemli olan bir sorun daha var. Mutlaka militan, sarsıcı, gözle görülür bir kararlılığı, dahası riskler almaktan kaçınmayan bir siyasal atılganlığı ifade eden ve bu çerçevede de politik güven veren bir müdahale tarzı izleyebilmeliyiz. İşçileri ancak böyle bir tarz üzerinden etkileyip inandırabilir, mücadele konusunda kararlı hale getirip mücadeleye çekebiliriz. Mücadele içinde onlarla kaynaşmada, bunu sürekli kılmada bu son derece önemlidir. Militan bir müdahale tarzı özellikle bu bölge açısından büyük bir önem taşımaktadır. Zira gelişen hareketlilikler/eylemlilikler daha bugünden diğer kentlere göre görece daha sert bir devlet terörü ile karşılanmaktadır. Bu gelecek dönemde buradaki sınıf mücadelesinin çok daha sert geçeceğini, buna karşı çok daha militan, çok daha direngen bir mücadele çizgisinin bugünden hakim kılınmaya çalışılmasının önemini ortaya koymaktadır. Riskleri göze alan militan ihtilalci bir çalışma tarzına sahip olmaksızın bunu başaramayız. Mahalli örgütümüz bunun açıklığı içinde olmalı ve buna uygun bir hazırlıkla sınıfın eylemini örgütlemeye yönelmelidir.

Kuşkusuz bu tür militan ve sarsıcı bir müdahale ancak politik bir güç/örgütle başarılabilir. Tek tek bireylerin ya da bir grup komünistin müdahalesi, bunlar devrimciler olarak ne kadar güven verici olurlarsa olsunlar, işçileri sarsmaya ve harekete geçirme noktasında güven vermeye yetmeyecektir. İşçiler karşılarında örgütlü bir güç, somut bir alternatif görmek görmek isterler. Bu nedenle de sınıfın karşısına örgütlü politik gücümüz ve kimliğimizle çıkmalı, bunu çalışmanın ve müdahalenin her anında onlara hissettirmeliyiz. Bize güvenmelerini ancak böyle sağlayabilir, güven duyacakları bir önderlik arayışına ancak böyle yanıt verebiliriz.

Bütün bunları başarmanın önünde kuşkusuz ki belli nesnel ve öznel güçlükler vardır. Belli bir zorlanma yaşayacağımız açıktır. Nedir ki güçlükler aşılmak içindir. Sınıf devrimcisi komünistler zor olanı başarmak zorundadırlar. Başarının sırrı ise öncelikle şu basit fakat temel önemde kuraldan geçiyor: "Çalışmada süreklilik, sonuca gitmede ısrar, güçlükleri aşmada kararlılık"! Çukobirlik'teki bir kaç günlük direnişe müdahalemizin örgütümüze sağladığı en önemli açıklık budur. Bu bir kazanımdır ve il örgütümüz bunu kalıcı hale getirmelidir. Zira gelecek gerçek başarılar bu ilk ama temel önemde kazammlara dayanılarak bir gerçeklik haline getirilebilir.

Sürekli ve örgütlü bir müdahale

İşyerimiz Çukobirlik'e içeriden yaptığımız bildiri dağıtımının etkilerini aktarmak istiyorum.

Fabrikamızda yaşanan direniş ve sonrasında hareketimizin fabrikamıza dönük yürüttüğü politik faaliyetin bir parçası olan bildiri dağıtımına biz de içerden dağıtımla katıldık. Genellikle dinlenme salonlarına bıraktığımız bildiriler işçiler tarafından ilgiyle karşılandı.

Son ikibuçukay içinde fabrikamıza toplam üç bildiri dağıtıldı. İlk bildirimiz direnişin ikinci günü dağıtıldı. Bu bildirinin etkisi, bazı ileri işçilerin başlattıkları olumsuz tartışmaların da sayesinde, beklenilenin üstünde oldu. Fabrikada tartışılmaya başlandık. Artık bir hareket olarak algılanıyorduk. Bu tartışmalar müdahalelerimizle olumlu bir kanala aktı. İkinci bildirimiz de benzer bir tepkiyle karşılandı. Bazı arkadaşlar bildirinin içeriğinden habersiz olumsuz eleştiriler yöneltti. Bunun üzerine bulunduğumuz salondaki bir işçi elindeki bildiriyi açıktan okuyarak eleştirinin haksız ve yanlış olduğunu söyledi. Orada bulunan diğer işçiler de, "bildiri bizim sorunlarımızı anlatıyor, ne yapmamız gerektiğini söylüyor, burada işçilerin aleyhine hiçbir şey yok" diyerek tavır koydular. Bunun üzerine eleştiriciler, "bizim içeriğinden haberimiz yoktu, başkalarından duyduk" vb. sözlerle geri çekilmek zorunda kaldılar.

Üçüncü bildirmizin etkisi çok daha kapsamlı oldu. Örneğin bir işçi arkadaş, "bu bildiri çok güzel, çoğaltıp insanlara dağıtacağım" dedi. Bir başka salonda bildiriyi okuyup tartışan bir grup işçi, "bu Ekimciler burada çok kalabalıklar, herhalde 50-100 kişi varlar; gittiğimiz başka salonlarda da bildirilerle karşılaştık; hayret, bunları nasıl içeri sokup dağıtabiliyorlar" diyordu.

İşçiler artık Ekimcilerin bildirilerine alışmış durumdalar. Öyle ki, bizden bir gün sonra EKK'nm yaptığı dağıtımı da; "hayret, bu Ekimciler daha dün bildiri dağıttılar, bugün yine dağıtıyorlar" biçiminde bir tepkiyle karşıladılar. Yine, bu Ekimciler çok güçlü olmalılar ki, bu kadar sık bildiri dağıtabiliyorlar, diyorlardı.

Son ikibuçuk aylık faaliyetimizin gösterdiği şudur. İçerden ve dışardan yapılan, belli bir sürekliliği ifade eden bir politik müdahale bir örgüt olarak algılanmamızı, dahası varolanın üstünde bir güçle algılanmamızı sağladı.

Her gelişmeye anında bir müdahale ve müdahalenin sürekliliği, bir süre sonra işçiler arasında her gelişmenin ardından, "Ekimciler ne diyorlar ya da ne yapacaklar" beklentisine yolaçacaktır. Yeter ki biz müdahalenin sürekliliğini sağlayabilelim. Bunun olanaklarına fazlasıyla sahibiz. Düşman saldırısı dışında bizi bundan alıkoyabilecek hiçbir güç yoktur.

İnanıyoruz ki, kurtuluş devrim ve sosyalizmdedir. Devrime ve sosyalizme EKİM ve partiyle ulaşacağımızı biliyoruz, bütün çabamız bunun içindir.

İşçiler EKİM'e, EKİM'le partiye, partiyle devrime ve sosyalizme! Bütün öncü işçilere çağrımız budur.

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!
Yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Çukobirlikten
Ekimci bir işçi

Direnişi yüselt! Kavgayı kazan!

Arkadaşlar!

Yeni ve zorlu bir mücadele dönemine giriyoruz. Yaklaşık 2,5 ay önce başlayan toplusözleşme görüşmeleri "tıkandı" ve "uyuşmazlık zaptı" tutuldu. Arabuluculuk döneminin bitmesinden hemen sonra greve gidilecek. Dolayısıyla içine girdiğimiz bu yeni mücadele süreci, biz Çukobirlik işçileri için çok büyük bir önem taşıyor.

Kapitalist devlet, TİS görüşmeleri başlar başlamaz, "işçilerin çalışmadığı", "ücret ve sosyal hakların fazla olduğu" yalanları eşliğinde bizlere karşı bir kampanya başlattı. Başbakanından bakanına, genel müdüründen birlik başkanına, burjuva basından bürokratlarına kadar bütün devlet yöneticileri ve uşakları bu yalan kampanyasının içinde ve başında.

Bu asalak ve işçi düşmanı çetenin bizlerden bir istekleri var. Diyorlar ki; "toplusözleşme döneminde bir fedakarlıkta bulunun", "kurumun-yani devletin-menfaatini gözetin". Ve tehdit ediyorlar bizleri: İstediğimizi yapmazsanız, "sonuna kadar direneceğiz" ve "radikal tedbirler alacağız". Arkasından övünerek ilan ediyorlar; "en büyük idealimiz bu, hedefimizi gerçekleştireceğiz". (...)

Savrulan tehditler gösteriyor ki, kapitalist devlet adına konuşan işveren bizi kavgaya davet ediyor. Bu kavgada iki taraf, yani iki sınıf kapışacak ve savaşa tutuşacak. Onun içindir ki, çok önemli bir sınıf kavgasının içindeyiz ve tüm Adana işçileri adına savaşacağız. Ya sınıfımıza yaraşır bir şekilde kavgaya girer ve haklarımızı kazanırız, ya da, ya da "kaderimize razıyız" diyerek teslim oluruz. Ya geleceğimizi kazanmanın yolunu açacağız ya da geleceğimizi karartmanın... Savaşırsa çok şey kazanacağız, fakat teslim olursak sefalet, işsizlik ve açlık bekliyor bizi. Orta yolu yok.

İşte içine girdiğimiz yeni mücadele döneminin taşıdığı kritik önem bu. Bu defa işler her zamankinden daha farklı olacak. Sorunun bütün özü ve püf noktası da bu.

Bu savaşa sınıf birliğimizi pekiştirerek, aramızdaki her türlü ayrımı bir kenara bırakarak girmeliyiz. Örgütlenmeli ve kuracağımız genel grev komitesini etkili, bireştirici ve militan bir mücadele aracı yapmalıyız.

Ekimci İşçiler
Eylül '95

Tekstil işkolu üzerine kısa bir değerlendirme

Tekstil işkolu Türkiye ekonomisinin ve özel sektörün en büyük istihdam alanım oluşturmaktadır. Bu sektörde yaklaşık bir milyon işçi istihdam edilmektedir. Öte yandan dış pazarda serbest rekabet gücü olan tek işkolu olması nedeniyle Türkiye ekonomisinde stratejik bir yer tutmaktadır.

En büyük istihdama sahip işkolu olmasına rağmen, mücadele ve örgütlenme geleneğinin çok cılız olduğu, sermayenin saldırılarının en pervasız boyutlarda ve gündelik olarak yaşandığı bir alandır. Bu olgu şüphesiz ki sermayenin saldırılarının etkin bir uygulama gücü kazandığına işaret etmektedir. Tekstil işkolu işçi sınıfının mevcut kısıtlı kazanımlarından dahi (sendika, toplusözleşme, 8 saatlik işgünü, çeşitli sosyal haklar vb.) yoksun olması nedeniyle, aynı zaman da bakir bir mücadele alanıdır. İşkolundaki sendikal örgütlenme esas olarak KİT bünyesinde sözkonusudur. İşkolunun toplam istihdam hacminden bakıldığında, sendikalaşma oranı 1/4 oranındadır. Özel sektörde ise bu rakamın çok iyimser bir rakam olduğu bilinmektedir.

Köklü bir örgütlenme ve mücadele geleneği olmaması sermayenin saldırılarının etkin bir uygulama alanı bulmasında en temel faktördür.

Bununla birlikte, bu işkolu sınıf mücadelesindeki /işçi hareketindeki yeri bakımından yeni bir evrenin eşiğinde bulunmaktadır. Sermayenin kapsamlı saldırıları zaten kaçınılmaz sonuçlarını üretmeye başlamış, özellikle son yıllarda kendisini direnişler ve çeşitli eylemliliklerle ortaya koyan önemli patlama öğeleri biriktirmiştir. Gümrük Birliği-AET ile ekonomik entegrasyon gibi olgular, Türk ekonomisinin dışa açılan ve serbest rekabet gücü olan tek işkolu olan sektörde, sermayenin saldırılarının daha da yoğunlaşmasını ve boyutlanmasını da daha şimdiden gündeme sokmuştur. Öyle ki, pek çok işyerinde işçiler artık fabrikalarda yatmakta ve üretim temposu ilaç takviyesi ile doping yapılmak süretiyle sağlanmaktadır. Bu özellikle iç ve dış pazarda rekabet gücü olan büyük işletmelerde sözkonusudur.

Yoğun sömürü ve baskı koşullarının biriktirdiği patlama öğelerinin yanı sıra, yaygın ve gündelik bir uygulama olarak gerçekleşen tensikat politikası, işkolunda mücadele dinamiklerinin birikmesinde önemli bir faktör olmaktadır. Şöyle ki, öncü sektörlerde, büyük sanayi işletmelerinde tensikatlar çoğu kere işsizliği beraberinde getirirken, tekstil işkolunda durum farklılık göstermektedir. İşten atılan ya da kendi isteği ile çıkan bir işçi, kolayca başka bir işletmede iş bulabilmektedir. Vasıflı bir işçi ise eğer, seçenekleri daha çok artmaktadır. Bu olgu politik faaliyet bakımından önemli bir manevra imkanı anlamına gelmektedir. İşletmeler arası yoğun işçi akışı hem politik faaliyete yeni etkinlik alanları sunmakta ve hem de ciddi ölçüde bir deneyim ve birikim akışının imkanlarını yaratmaktadır.

Nitekim, özellikle son yıllarda tekstil işkolunda meydana gelen çeşitli direniş ve eylemliliklerin yoğunlaşmasında sermayenin kapsamlı saldırı politikasının yanısıra, giderek artan oranda sürekli bir birikim ve deneyim akışının yaşanmasının payından da sözetmek olanaklıdır.

Kısacası tekstil işkolu, işçi hareketindeki rolü bakımından yeni bir evrenin eşiğindedir. Eklemek gerekiyor, işkolundaki işgücü büyük oranda kadın ve çocuk sayılabilecek genç işçilerden oluşmaktadır. Gençliğin dinamizminin politik alandan harekete geçirildiği ve kadınların dirençli kişiliğinin sınıf savaşçısı bir kimlik kazandığı, bu iki potansiyel mücadele güçlerinin/ dinamiklerinin politik araçlarla birleştirilip sınıf mücadelesine sevkedilebildiği koşullarda, mücadelenin özellikle kritik kavşaklarında alacağı boyutu kestirmek güç değildir. Bunu politik/taktik bakımdan şöyle de formüle edebiliriz; öncü sektörlerin örgütlü ve istikrarlı mücadele gücünü işçi gençliğin dinamizmiyle ve kadın işçilerin inatçı kararlılıkları ile birleştirmek.

Nedir ki, tekstil işkolunun Türkiye işçi hareketi açısından sunduğu imkanlar, taşıdığı dinamikler, siyasal sınıf mücadelesinde hem öncü sektörlerin rolü hem de buraya öncü sektörlerin rolünün ikame edilmesi konusunda bir bilinç bulanıklığına yol açmamalıdır. Sınıf mücadelesinde stratejik sektörleri doğru değerlendiremeyen ve örgütsel faaliyetinin odağına oturtamayan bir siyasal hareket, okyanusta rotasız, şu adadan bu kara parçasına sürüklenen bir gemiden farklı bir pozisyonda olmayacaktır.

Bu yazı EKİM Sefaköy Bölge Örgütü tarafından hazırlanmıştır

EKİM 3. Genel Konferansı Tutanakları

Yayın faaliyetleri ve açık alan çalışması

Mesut: Hareketimiz aslında uzun bir süre öncesinde gündemine bir açık politik yayın organı çıkarmak sorununu koymuştu. Olağanüstü Konferans öncesinde yaşanan tasfiyeci dağılma, nesnel olarak bu çabanın daha önceki bir süreçte gündeme gelmesini engelleyen bir faktöre dönüştü. Daha sonraki süreçte ise, belli bir dağınıklık yaşayan örgütü yeniden toparlamak, illegal örgütsel faaliyeti yeniden rayına oturtabilmek sorunu üzerinde bir yoğunlaşma yaşandı. Politik yayın organı sorununda, konferansın önümüze koyduğu bir görev olmasına karşın, bu nedenden dolayı belirli bir gecikmişlik yaşandı. Politik yayın organını ancak geçen yılın ortalarına doğru çıkarılabildik.

Hareketimiz politik yayın organı sorununu daha önce de çeşitli yazılarda ele almıştı. Taşıyacağı işlevi, oynayacağı misyonu, partileşme hedefi doğrultusunda tanımlamaya çalışmıştı. Etkin bir politik yayın organı aracılığıyla legal alandaki çalışmayı güçlendirmeyi, burada devrimci bir temelde ve sınıfsal bir perspektifle etkin bir siyasal faaliyet düzeyi oturtabilmeyi, böylece hareketimizin siyasal faaliyetini daha komple ve daha etkili bir tarzda yürütme imkanlarını elde edebilmeyi hedefliyorduk. İçeriğine ilişkin olarak ise kısaca şunları söylüyorduk: Sınıf ve kitle hareketine politik düzeyde önderlik yapmak. Sol harekete ideolojik-politik-taktik süreçler üzerinden müdahale etmek; buradaki parti potansiyellerini ayrıştırmak. Hareketimizin teorik açıklıklarını nispeten popüler bir dille ortaya koymak. Yanısıra, sol harekete müdahale perspektifine bağlı olarak teorik müdahalenin de bir aracı haline getirebilmek, vb.

Bu sonuncusu aynı zamanda kadrolarımızın teorik eğitim ihtiyaçları açısından da gerekliydi. Şöyle ki; biz MYO'yu 15 güne indirdik. İçeriğini, özellikle de Olağanüstü Konferans'tan sonra, daha çok politik-taktik ve örgütsel sorunları üzerinde yoğunlaştırdık. Teorik dergide ise daha temel sorunları ele almayı düşünüyorduk. Hem teorik derginin niteliği ve periyodu düşünüldüğünde, hem de MYO'nun tanımlanan işlevle çıktığı koşullarda, kadrolarımızın teorik ihtiyaçlarını karşılayabilmek açısından bir boşluk alanı doğuyordu. Politik yayın organını mümkün mertebe bu boşluğu doldurabilmek açısından da kullanmaya çalışacaktık.

Öte yandan, daha önce de söylediğim gibi, bu yayın organı aynı zamanda, devrimci temellere ve sınıfsal bir persfektife dayalı bir açık alan çalışması örgütleyebilmek imkanları sunacaktı bize.

Bu faaliyete başlarken, gözetilmesi gereken noktalara ilişkin uyarılarımız vardı. Bunlar özellikle, politik yayın ile MYO ve teorik dergi ilişkisi üzerinden yapılan uyarılardı. Bu uyarıların ana çerçevesi, politik yayın organının asla MYO'yu zayıflatmaması gerektiği noktasında idi. Güçlenmeye devam eden bir MYO olmadan, onun zayıflatılması pahasına politik derginin kendi içerisinde güçlendirilmesi, çarpık ve sağlıksız bir gelişmenin işareti olacaktı. Politik yayın organının güçlendirilmesi sorununun, MYO'nun güçlendirilmesi hedefiyle uyumlu ve ona paralel bir şekilde ele alınması gerekiyordu. Dolayısıyla, bu doğrultuda oluşabilecek belli tehlikelere ve risklere işaret ediliyordu. Politik dergiyle MYO arasında nasıl bir işlev farklılaşması ve işbölüşümü olması gerektiği sorununa da bu çerçeveden belli açıklıklar getirilmişti. Politik yayın organının daha çok politik gelişmeleri işleyecek olması, hiçbir biçimde MYO'nun giderek dar bir örgüt yayın organı haline dönüşmesine bir gerekçe olmamalıydı.

Biz bu yanlış tutumu devrimci hareketin pratiğinden daha önceden de gözlemleyebiliyorduk. Onlar nesnel ya da öznel tercihlerden dolayı, güncel gelişmeleri, hareketin taktik sorunlarını, taktik önderlik görevlerini yasal politik yayın organını devretmek, MYO'yu da giderek örgüte hitap eden, örgütsel sorunların ağırlık kazandığı bir yayın organı haline getirmek hatasına düşebiliyorlardı. Örgüt sorunları ile sınırlandığı ölçüde ise, MYO 3-5 ayda

bir çıkan yayın organı haline gelebiliyordu. İnsanlar politik eğitimlerini, politik-siyasal çabalarını fiil olarak legal yayın organı üzerinden, onu eksen alarak yürütmek durumunda kalıyorlardı. Bu, niyet ne olursa olsun, fiiliyatta tasfiyeci bir sürecin yaşanması sonucunu doğuruyordu. Biz, bu deneyimi de gözeterek, MYO'nun hareketin temel politik önderlik organı olmaya devam edeceğini, legal bir politik yayın organının çıkarılmasının MYO'nun bu niteliğini ortadan kaldırmayacağını belirttik. Aradaki tek fark, MYO'nun aynı zamanda hareketin örgütsel önderlik sorumluluğunu, örgütleyici fonksiyonunu da yerine getirmesi gerektiği noktasında idi. Tam da bu noktada, MYO'nun gittikçe örgütsel sorunların ağırlıklı yer tutacağı bir yayın organı haline dönüşmesi tehlikesinin altı çizildi. Bunun yolaçabileceği nesnel tehlikelere işaret edildi. MYO ile politik yayın organı arasındaki ilişki sorununa bakışımız çok genel çerçevesiyle böyle özetlenebilir.

Politik yayın organı ve teorik dergi arasındaki ilişkiye gelince. Teorik alandaki gelişme ihtiyaçları bizim için açıktı. Bu aslında olağan dönemin ihtiyacının çok daha ötesindedir. Gerek partileşme süreci bahsinde, gerekse teorik gelişmenin bugün taşıdığı anlamı daha genel çerçevede ortaya koyan yazılarda, bu soruna bakışımızı sık sık ortaya koyduk. Olağan dönemlerin teorik gelişme ihtiyacı değildir yalnızca sözkonusu olan. Bugün birikmiş bazı sorunlar, yaşanmış bazı yeni gelişmeler vardır. Bu ise, temel sorunları ilgilendiren çok daha kapsamlı bir teorik müdahale alanının varlığı anlamına geliyor. Dolayısıyla bu müdahale alanının önemi açıktır. Fakat bizim açımızdan politik yayın organı hem böyle bir işlevi üstlenecek bir organ olamazdı. Hem de politik yayın organının çıkması bizi, teorik derginin de belli bir periyodlarla çıkartılarak, teorik alana ilişkin görevlerimizin yerine getirilmesinden alıkoymamalıydı.

Burada bir yanlış değerlendirme olasılığını önlemek amacıyla şunu da belirtmek istiyorum. Bizim Olağanüstü Konferans'tan sonra yaptığımız bir saptamamız vardı: Teorik cepheyi de tutmaya çalışmakla birlikte, bizim belli bir süre için üzerinde yoğunlaşacağımız esas alan, örgütsel gelişme alanıdır. Hareketin bu iki cephesi arasında oluşmuş belli bir açı vardır. Bu giderilmeden teorik alanda da bir mesafe almamız mümkün değildir. Dolayısıyla, bir süre için dikkatimizi esas olarak örgütsel alana vereceğiz. Bu teorik çaba alanında dolgal olarak belli sınırlamalar getirecekti. Ama buna rağmen, bu alanı da mümkün olduğunca boş bırakmamak, hiç olmazsa iki konferans arasında bir kaç sayılık teorik dergi çıkarabilmek doğrultusunda bir yaklaşımımız vardı. Bunu şundan dolayı belirttim; kuşkusuz politik derginin çıkmasının teorik derginin çıkmasını güçleştiren etkileri olmuştur. Fakat sorun onun üzerinden algılanabilir bir sorun değildir. Sorun hareketin toplam süreçleri, önündeki toplam görevler çerçevesinde anlaşılabilir. Biz bu yaklaşımlarımız üzerinden bir yayın çabasına giriştik. Ancak bizim için sorun artık yeni bir yayın çıkarıyor olmak değil, pek çok yayını komple bir şekilde bir arada çıkarabilmekti. Bu arada bir de gençlik yayın organı çıkarılmıştı. Tüm bu yayın demetini bir arada, ilkesel ve stratejik olanı gözden kaçırmadan, öncelikleri yitirmeden, ama hepsini belirli bir düzeyde çıkarabilmekti amacımız. Bu ise, koordineli bir çalışma yürütebilmek, hiçbir temel görev alanını ihmal etmeden bütün bu işleri yapabilmek gibi yeni bir sorun çıkarıyordu karşımıza.

Politik yayın organına kendi içerisinden bakıldığında, daha önce saydığım işlevler açısından asgari bir düzeyi tutturduğu söylenebilir. Kendi içinde tartıştığımızda, kuşkusuz eksiklikleri de vardır. Burada belli unsurlarını belirteceğim. Sol harekete özellikle politik-taktik yaklaşımları üzerinden müdahale alanında bir boşluğumuz vardı daha öncesinde. Politik yayın organı ile birlikte bu alandaki boşluğu doldurmak, onları programatik yaklaşımlarının ötesinde taktik platformlarından eleştirmek, taktik çizgi ile teorik-programatik temel arasındaki ilişkiyi göstermek doğrultusunda bir yaklaşımımız vardı. Gerek bu alandaki çabalar, gerekse siyasal gelişmeleri izleyebilme, gündeme hakim olabilme ve bu gündemi belli bir teorik bakışaçısıyla işleyebilme açısından, asgari bir başarı gösterebildiğini söyleyebiliriz.

Fakat yer yer derginin iç dengesini tutturmakta ciddi zorluklar ortaya çıktı. Bu kendini özellikle orta sayfayı destekleyebilen ve temel perspektiflerimizi içeren politik içerikli temel yazıların yazılabilmesi sorununda ortaya koydu. Bu eksikliği belli dönemlerde giderebildiysek de, sürecin toplamı açısından bakıldığında, burada belli eksiklikler ortaya çıktı. Yer yer güncel gelişmeler, haberler, kısa teşhir yazıları alanında, dergi gerektiğinden daha fazla bir hacimle çıktı. Bazı dönemlerde ise bu alanda tam bir zayıflık sözkonusu oldu. Yeterli

ölçüde bir iç denge kurulamadı.

MYO ile ilişkiler açısından bakıldığında ise şunlar söylenebilir. MYO, politik yayın organı çıktıktan sonra belirgin bir zayıflama yaşamadı. Düzeyini ve yayın periyodundaki düzeni korudu. Ama değişik çalışma alanlarındaki yoldaşların şöyle bir gözlemi vardır. MYO'da temel politik sorunlar daha çok başyazılarımızda ele alınmaktadır. Başyazılarımızı da destekleyen ve politik gelişmelere müdahalenin sorunlarını ele alan yazılar alanında belli boşluklar doğabilmiş, zaman zaman örgüt sorunları ağırlıklı bir görüntü oluşabilmiştir. Bu dikkat edilmesi gereken ciddi bir potansiyel zayıflık alanıdır. İlerde daha ciddi sonuçları olabileceği anlamında söylüyorum. Yoksa MYO'nun yaklaşık 5-6 aylık süreçte bu alanda ciddi bir boşluk içerisinde bulunduğu anlamında gelmiyor bu söylediklerim. Yer yer bu noktada belli bir zayıflık ortaya çıkmıştır. Her iki organ da burada tartışılacaktır. Sadece iki noktayı saptamakla yetiniyorum. Birincisi; MYO'yu desteklemek noktasında örgüt katkılarının gerekli bir tarzda harekete geçirilememesi sorunudur. İkincisi; MK'nın bir bölümünün MYO'ya gerekli katkıları yapamamasıdır. Görevler ile güçler arasındaki ilişki de bunda belli bir faktör olmakla birlikte, asıl olarak çalışma tarzını oturtamamaktan kaynaklanan sorunlar vardır bunun temelinde.

Cihan: MK yeni çalışma döneminde geçmiş deneyimi gözönünde bulundurmak zorundadır. Zaten yazılı metinde de çalışma tarzına ilişkin sorunlar sözkonusu ediliyor. Yayın faaliyetlerinin bir bütünsel paket olarak ele alınamadığı, dolayısıyla da güçlerin buna göre planlanamadığı, sonuçta arada fiili kopuklukların doğabildiği belirtiliyor. Kuşkusuz ideolojik birlik koşullarında bu tür kopukluklar önemli sorunlara yolaçmaz. Ama prensip olarak bu kopukluğun arzu edilir bir durum olmadığı ve arzu edilmeyen sonuçlara da yolaçabileceğine dair belli değerlendirmeler var yazılı metinde. Şimdi gözgezdirdim; bir takım sorunlara epey genişçe de yer verilmiş...

Elbette, gerek yapılmış değerlendirmeler hakkında, gerekse yoldaşın şu an yaptığı değerlendirme hakkında söylenebilecekler varsa onlar söylenmelidir. Bunun ardından bence esas tartışma, mahalli örgütlerimizi çok yakından ilgilendiren sorunlar üzerinde yoğunlaşmalıdır. Çünkü, özellikle yayın organlarının sahiplenilmesi ve onların sürekli beslenmesi alanında ciddi zaaflar vardır. Bu zaafları hızla gidermemiz gerekiyor. Gidermesi gerekenler ise mahalli örgütlerdir. Mahalli örgütlerin burada temsilcileri vardır. Biz epeydir bu sorunların üzerine gittiğimiz halde, halen çok anlamlı bir sonuç alabilmiş değiliz. Gerek yayın organlarının beslenmesi planında olsun, gerekse, ki ben daha önemli görüyorum, yayın organlarının daha geniş kesimlere ve amaca daha uygun bir biçimde ulaştırılması bakımından olsun, bazı önemli sorunlar olduğunu düşünüyorum. Bunlar üzerinde tartışmamız gerekiyor.

Mesut: Ben MYO'ya örgüt katkısına değinmek istiyorum. Bu noktada ne yazık ki ciddi bir zayıflık var. Belki çok sık konuşma imkanları olmamıştır. Ama yine bir çok organ ve kişi ile konuşulmuştur. Hiç de azımsanamayacak ölçüde taleplerde bulunulmuştur. Fakat bu taleplere gereğince yanıt verilmemiştir. Sonuçta MYO'ya örgüt katkıları alanında ciddi bir eksiklik yaşanmıştır. Bu sorunu hem konulan çerçevede bilince çıkarabilmek, hem de yoldaşların bu soruna nasıl baktıklarını tartışmak önem taşıyor.

Derya: Mesut yoldaş, genel yayın paketinde iç dengelerin tutturulmasına ilişkin olarak, MYO-'da başyazıyı izleyen temel politik yazılarda belli bir zayıflığın doğduğu saptamasını yaptı. Katkı sorununa da bağlantılı olarak, buna ilişkin bir şeyler söylemek istiyorum. Temel politik yazılarda bir zayıflık sözkonusudur, buna katılıyorum. Ama bizim MYO'muz örgütsel ağırlıklı çıkmamıştır. Tam tersine, son dönemde, örgüt sorunlarımızın ağırlığı da gözönünde alındığında, bu alandaki yazıların hiç de yeterli olmadığını düşünüyorum. O anlamda bir kayma olmamıştır. Ama özellikle MYO'daki yoldaşların üzerine bir de politik gazetenin yükü bindiği oranda, (bu kuşkusuz bizim çalışma tarzımızla da çok yakından bağlantılıdır, ama burada aynı zamanda bence hem niteliği geliştirme, hem de bir nicelik sorunu vardır), MYO biraz da yalnız kalmıştır. MYO redaksiyonundaki yoldaşlar dışta tutulursa, daha önce örgüt sorunlarında tartıştığımız problemlerden dolayı, MK yeterli katkıyı yapamamıştır. Gerçekten birikmiş örgütsel sorunlarımız vardır. Bu alanda bir yoğunlaşma sözkonusudur. Bu nedenle de MK'nın bir bölümünün katkısında bir zayıflama olmuştur. Ama bence daha önemli olanı, ileri kadroların katkılarındaki zayıflıktır. Daha alt birimlerdeki kadrolar ileri kadrolara göre daha fazla yazı yazmışlardır. Tam da politik konularda yazmışlardır. Oysa ileri kad-

rolarda katkı alanında ciddi bir zayıflık vardır. Hem bu yayınlara sahiplenmek ve dağıtmak, hem de doğrudan katkı yapmak alanındaki bir zayıflıktır bu. Bence tartışılması gereken bir noktadır.

Mesut: Ben, MYO bu süreçte her sayısı itibariyle örgütsel ağırlıklı çıktı demedim. Yalnızca bazı sayıları bu yönde kaygı uyandıracak biçimde örgütsel ağırlıklıdır, dedim. Sonuçta sürece bakıldığında MYO'nun bu noktada bir bütün olarak ciddi bir zayıflık yaşadığı, bu zayıflığın bugün için belirgin bir hale geldiği söylenemez. Ama şunun altını da çizmek gerekiyor. Bu durum bizim önden işaret ettiğimiz bir riske dönüşebilir. Bir ön belirti olarak bugünden tespit etmemiz gerekiyor. Sonuçta politik yazıları yazabilecek yoldaşlar bellidir. Onların bu katkıyı yapmadıkları koşullarda, örgütten gelenler örgütsel katkılardır. Kuşkusuz politik katkılar da var. Ama benim söylediğim belli yoldaşların belli politik yazılar yazması değildir. Başyazıyı destekleyen, siyasal gelişmelere ilişkin temel değerlendirmeler yapan, yaklaşımlar sunan temel politik yazılar alanında, yer yer eksiklikler sözkonusudur. Kaldı ki ben bunu, sadece geleceğe ilişkin bir risk unsurunun önden belirtisi olması anlamında söyledim. Yoksa yaşanan son sürecin esas karakteri anlamında değil.

(...)

Mesut: Açık alan çalışmasının başka bazı yönlerine değinmek istiyorum ben. Politik yayını önceleyen dönemde açık alan çalışmamızın ciddi bazı zayıflıkları vardı. Buna belli iç sorunlar, iç uyumsuzluklar da eklenince, bazı açık alan kadroları geriye düştüler. Bu, ideolojik çizgimize ve devrimci kimliğimize uygun etkin bir açık alan çalışması yapabilmek için, buna uygun bir kadrolaşma ve güç devşirme problemimizin olduğunu da ortaya çıkardı. İdeolojik kimliğimizi sindirmiş ve devrimci kimliğimizi özümsemiş kadrolar olmadan, sorunlu ve tartışmalı güçlerle bu cephede bu iş örgütlenemez. Deneyimimiz bunu bir kere daha gösterdi. Önümüzdeki süreçte bu gerçek ışığında değerlendirme yapmak gerekiyor. Bu sadece nicelik değil aynı zamanda bir nitelik sorunu olarak da bu hareketin önündedir. Toplam süreç bize gösteriyor ki, partileşme sürecinin önemli bir unsuru olan ve politik yayın organı aracılığıyla etkin hale getireceğimiz açık alan çalışmasında ciddi bir zayıflık yaşadık. Bu alandaki hedefe yeterli ölçülerde ulaşılamamıştır. Bu zayıflığı bir an önce gidermemiz gerekiyor.

Cihan: Toplam yayın faaliyetimiz kendi sınırları içerisinde ele alındığında, özellikle güçlerimizin başarılı bir kullanımının henüz gerçekleştirilemediği olgusuyla da birlikte düşünüldüğünde, mevcut sonucun asgari bir başarıyı ifade ettiğini düşünüyorum. Bu alana ilişkin zaaf ve eksikliklerimiz konferansımıza sunulan metinde yeterli açıklıkta ortaya konulmuştur. Birincisi, biz başarılı bir çalışma tarzı tutturabilmiş değiliz. Bu alanda dolaysız olarak görevli yoldaşların iç ilişkileri bakımından söylüyorum bunu. MK'nın toplamı için ise ayrıca geçerli bu. İkincisi, örgütün katkılarını seferber edemiyoruz. Bu katkılardan yeterince yararlanılamadığı koşullarda çıkan yayınlar olarak baktığımızda, ortadaki sonucun buna rağmen belli bir başarıyı ifade ettiğini düşünüyorum. Başarı tanımını rahatlamak için değil, herşeye rağmen ulaştığımız sonucun bir parça yüz ağartıcı olduğu gerçeğine işaret etmek için yapıyorum. Ne var ki, bu hareketin elindeki güçler, toplam birikimi ve potansiyel düşünüldüğü zaman, bu hareketin çıkarabileceği yayınların düzeyi hiç de bu değildir. Başarılı bir çalışma tarzının oturtulamaması ve yayın organlarına karşı gerekli sorumluluk bilincinin olmaması, yayın organlarımızın düzeyini düşürüyor. Örgütün ileri kadrolarının bir bölümü yayın organlarına herhangi bir katkıda bulunmuyorlar. Bu yoldaşlar yazı yazma yeteneği olan, üstlendikleri örgüt sorumlulukları yayın organlarına katkıyı ayrıca gerektiren yoldaşlar oldukları halde, bu böyle. İstanbul İK'dan anlamlı bir katkı alamıyoruz. Anlamlı bir katkıyı bir yana bırakıyorum, örneğin buradaki İstanbul delegesi yoldaş, tahminen iki sayfalık bir yazı dışında, son bir yılda her iki yayın organına herhangi bir katkıda bulunmamıştır. Bir diğer örnek Ankara İK'dır. Olayları gözlemleme ve belli sınırlar içerisinde doğru irdeleme ve yazma yeteneği olan insanlar oldukları halde, bu yoldaşların da ciddi bir katkıları olmamıştır. Adana il sekreteri yoldaş, yakın zamanda gençlik gazetesine yaptığı özel katkıları dışında, politik yayına ve MYO'ya katkılar doğrultusunda kalemini kullanmamada özel bir ısrar göstermiştir. Oysa birikimi, fikir gücü ve yazma yeteneği bakımından, her iki yayına da anlamlı katkılar yapabilecek bir yoldaştır.

Bu genel zaafın nedenleri kişilere göre farklı olabilir. Kimileri için belki örgütsel yüklerin boğucu etkisidir bu. Ama bence temelde yeterli sorumluluk bilincinden yoksunluktur sözkonusu olan.

Bu zayıflık giderilemediği takdirde, yalnızca MK'nm üstüne anlamsız yükler binmiş olmakla kalmaz, yanısıra, MK'nın yayın organlarının önderlik kapasitesi de zayıflar. Çünkü yazmamak, aynı zamanda somut siyasal gelişmeler ve deneyimler konusunda merkezi önderliği ve merkezi yayın araçlarını beslememek anlamına da gelir. Dolayısıyla zaten zayıf bir yönümüz olan somut politika üretme faaliyetinde, ek zaaf alanları yaratmak anlamına gelir. MK bu konuda fazlasıyla ısrarlı ve müdahaleci olmuştur. Ama henüz sonuç alamamıştır. Gerçekten buradaki direnç, sorumsuzluğun beslediği özel bir güç olarak karşımıza çıkabilmiştir.

Bu yayın organları, elinizdeki metinde de tanımlandığı gibi, elbetteki MK'nın yayın organlarıdır. Kuşkusuz MK bunları çıkarmakla yükümlüdür. Ama çıkarmak demek, herhalde sayfalarını bir bir yazmak değildir. Bu çok başka birşeydir. MK'nm görevi teorik gelişimi sağlamak ve politika üretmektir. MK bunu başardığı noktada, gerisini örgüt kadroları getirmek zorundadırlar. MK oturur, 20 Temmuz'u değerlendirir, MK oturur bir başka önemli sorunu değerlendirir. Ortaya genel bir değerlendirme ve bir perspektif koyar. Bu durumda perspektif ve politika saptanmıştır. Gerisini artık döne döne örgüt kadrolarının getirmesi gerekiyor ki, MK öteki temel teorik ya da politik sorunlarda yeni açılımlar yapmak için daha özel çalışmalara girebilsin. Politik yazılar pekala da MK'yı çevreleyen ileri kadroların yazabileceği yazılardır. MK üyelerinin gündelik siyasal yaşamı çok özel bir tarzda izleyerek iki üç sayfalık bir yazı yazmasının bu hareketin önderlik ihtiyacına bence anlamlı bir katkısı yoktur. Zaten güçler çok sınırlıdır. Çok daha temelli görevler vardır, ideolojik çalışma, teorik açılım alanında. Ama bu yapılmadığı zaman, zorunlu olarak bu, MK'nın sınırlı sayıda kadrosunun sırtına kalabilmektedir. Bizim bu zaafı gidermemiz gerekiyor. Bu zaafı çok özel olarak çözümlemek de gerekmiyor. Örgütsel sorunlar bölümünde, genel olarak sorumluluk anlayışını, bu arada önderliğe karşı sorumluluk anlayışını zaten sorgulamış ve tartışmış bulunuyoruz.

İşte tüm bunlara rağmen, ben yayın organlarının tutturduğu düzeyin asgari bir başarıyı ifade ettiğini düşünüyorum. Yayınlarımızda bir düzey var. Bu düzey daha güçlü, daha doyurucu olabilir, bu mümkündür. Ama potansiyelimizi kullanamadığımız sürece bunun olamayacağı da açık bir gerçektir.

Öte yandan, bana göre her iki yayın organının ortak zayıf yönü şudur. Bu yaym organlarının faaliyeti, büyük ölçüde, politik değerlendirme, politik teşhir, politik açıklama çerçevesinde seyretmektedir. Bu politik gazetede özellikle göze çarpmaktadır. Bazı anlamlı özel yazılar hariç tutulursa, daha çok durumu değerlendiren ve teşhir eden, onu belli bir ajitasyonla birleştiren bir yayın faaliyetidir bu. Somut politikalar üretmek ve tutum geliştirmek alanında, her iki yayın organının ortak bir zayıflığı var bence. Üzerinde durulması gereken zayıflığın kendisi budur. Bu açıdan bakıldığında bence MYO'yla politik gazete arasında fazla bir fark yoktur. MYO sayfalarını biraz daha tasarruflu kullanmaktadır yer darlığından dolayı. Politik gazetede bir takım meseleleri biraz daha geniş bir hacim içerisinde irdelemek imkanı vardır. Çeşitliliğe daha uygun bir zemini vardır. Örneğin MYO'muzda pek de değinilmeyen bazı özel alanlara (kültür, sanat vb.) uzanabilmektedir. MYO'da bunlar olmamaktadır. Ama o da bu alandaki zayıflığını kendi konumuna uygun olarak örgüt sorunları üzerinden doldurmaktadır.

MYO'da yoldaşların sözünü ettiği politik zayıflık vardır. Politik sorunların işlenmesine ilişkin konularda belli bir zayıflık vardır. Ama her iki yayın organı arasındaki koordinasyon iyi kurulabilmiş olsaydı, bu giderilebilir bir zayıflık olurdu. Bunu yeni dönemde telafi etmemiz gerekiyor. Yarın yapılacak tartışmalar bir ilk adımı olacak. MK'nın bunu derinleştirmesi gerekecek. Bu tartışmalarda gösterilecek başarının ve ortaya çıkacak sonuçların yayın faaliyetine dolaysız olarak bir an önce yansıması gerektiğini düşünüyorum. Biz yalnızca durumları tahlil eden, olayların anlamını koyan ve bu çerçevede düzeni teşhir eden bir hareket değil, yanısıra devrimci proletaryanın platformundan taktik tutumları ortaya koyan ve sürekli işleyen, bir politika odağı olarak sürekli belli alanlara yüklenen, belli tutumlar öneren, belli hedeflere vuran, yani politikası ve taktikleri çok belirgin bir biçimde hissedilen bir yayın organı olmalıyız. Politikada başkasından, bu arada düşmandan öğrenmek kuraldır. Bence *Aydınlık*'ın bu açıdan nispeten başarılı bir yayın çizgisi vardır. Kendi çapında *Özgür Gündem* bunu ulusal hareket adına yapıyor. Bu yayın organlarının belli politikaları vardır; her türlü vurgu, katkı, haber, yorum ve teşhir o amaca ve o tercihe yöneliktir. Ken-

di gündemini önplana çıkarmakta başarılıdır bu yayın organları. Politik gazete son zamanlarda bu konuda olumlu yönde dengeleyici belli işaretler vermekle birlikte, bence ilk dönemlerinden biraz zayıf kalıyor. Özellike teşhir yazılarına çok özel bir yer veriyor. Bu teşhir yazıları genellikle de aynı konular üzerinde yoğunlaştığı ölçüde, çok anlamlı da olmuyor. Politik yayın organı, mutlaka hedef kitleyi gözeterek politik gündemini oluşturmalı ve yayın çizgisini bu çerçevede somut bir işleve kavuşturmalıdır. Henüz sınırlı dağıtılan bir gazetede döne döne ekonomik kriz ve bazı sonuçlarını kendi içinde teşhir edip durmanın çok fazla bir anlam taşıdığını zannetmiyorum. Bunu yapan fazlasıyla yayın organı vardır piyasada. Bizim o konuya çok özel bir tarzda yer vermemiz gerekmiyor. Aynı şey özelleştirme sorunu için de geçerlidir. Özelleştirmede biz üç sayı süren, sorunun bütün yönlerini kapsayan bir değerlendirme yapmışız. Bizim bundan süzmemiz gereken bir politik tutum ve bu çerçevede somut görevlerimiz vardır. Önemli olan, bu politik tutumu ve görevleri öteki görevlere bağlayarak sürekli işleyebilmektir. Yoksa özelleştirme saldırısının kendi içinde anlamına, nelere yolaçacağına döne döne yer verip durmak değildir. Gazetenin ulaştığı kitle açısından bakıldığında, bu tür bir çabanın biraz boşa atış olduğu da somut olarak görülmektedir. Kuşkusuz politik yayının dağıtımı sorunu ayrıca ele alınması gereken bir sorundur. Gazetenin geniş dağıtımı burada şaşmaz amaçtır. Ama henüz bu hedefe ulaşılamamışsa, hiç değilse bu hedef doğrultusunda elle tutulur bazı gelişmeler ortaya çıkana kadar mevcut gerçekliği gözetmek, ayrıca bir esneklik gereğidir.

Açık alanın kullanımı üzerine Mesut yoldaş konuştu. Mevcut güçler açık alanın devrimci bir tarzda ve arzulanan ölçüde kullanımına yetmiyor. Sayıları çok sınırlı olduğu için gazete periyodu içerisinde boğulup kalıyorlar. Ben burada halen sorumlu ve dinamik bir takım insanların olduğuna inanıyorum. Ama eldeki güçleri yetmiyor. Şimdi yeni güçler bulduklarını söylüyorlar. Öteki çalışma bölgelerinde bu alana verilen güçler çok tartışmalıdır. Değil burada devrimci bir açık alan çalışması örgütlemek, bunlar bizi asgari bir devrimci kimlikle temsil etmek konusunda bile zorlanan insanlardır. İlgili mahalli örgütler bu sorunu çözmelidirler. En iyi kadrolarının bir-ikisini seçip sürükleyici kimseler olarak buralara vermelidirler. Eğer biz açık alanın devrimci kullanımını da devrimci bir gelişmenin temel gereği olarak ele alıyorsak, bunu yapabilmeliyiz. Burası çok temel bir çalışma alanıdır. Güçlerin yetersizliği nedeniyle bugün için arzulanan sonuçlar alınamamaktadır. Söyleyeceklerim şimdilik bunlar.

Örgütlü mücadeleye hazırım!

(Baştarafı s.23'de)

eleştirisinden oldukça yararlandım. Eleştiriler sanki bana yapılmıştı. Bunlardan bir sürü ders çıkardım, daha da çıkaracağımı düşünüyorum. Sürekli sorgu süreci başlamıştı, bu böyle devam etmeliydi.

Bu düşünme ve toparlanma süreci yaklaşık 7 ay sürdü. Bu eleştiri ve sonrası gelişmelerin bu zamanda çıkmalarını kendim açısından olumlu görüyorum. Çünkü şu anda işin başlangıcındayım ve sorunlarımı çözerek işe başlayacağımı bilmek beni rahatlatıyor. Şimdi daha sağlıklı bir süreç yaşayacağıma inanıyorum.

Bu kararımın yaşamda gerçekleşmesi için örgütlü olmanının zorunluluğunun bilincindeyim. İdeolojik-politik gücü yüksek ve çizgisini uygulama kararlılığı olan bir örgütle ancak dünyanın ve özelde Türkiye'nin bu durumu aşılabilinir.

Ve ben artık örgütlü bir mücadeleyi, bunun gerektirdiği disiplini yaşayacak güçteyim. Bilincimle ve inancımla buna hazırım.

EKİM'le tanışmam bu sürecin başında oldu. Dergiyi ve çıkan yayınları düzenli bir şekilde takip ediyorum. EKİM'in çıkışını önemli bir gelişme görüyorum. Marksist-leninist diyalektik yöntemi bugünün Türkiye'sinde uygulayacak güç olarak ortaya çıktı. Bu amacını gerçekleştirecek ideolojik-politik güce sahip. Verdiği bu mücadelede onun ideolojik-politik, teorik birikiminden çok yararlandım. Ben de bu mücadelede varolmak ve yeteneklerim ölçüsünde bu harekete katılmak istiyorum. Bunun için de bu yazıyı yazıyorum. Yeterince zaman kaybettim, artık daha fazla kaybetmek istemiyorum. Hele de kaybedecek zamanımızın olmadığı bir süreçte...

R.A.

İzmir proletaryası sosyalizmin kızıl bayrağı altına!

"24 Ocak politikaları geleneksel orta burjuvazinin belli kesimlerini tasfiye ederken, tekelci ekonomiye yan sanayiler ya da ticaret-pazarlama kanallarıyla çok sıkı bağlarla bağlı yeni bir orta burjuva sınıfın gelişmesini hızlandırdı. Öte yandan, ekonominin rantiye karakterinin alabildiğine güçlenmesine bağlı olarak, neredeyse tümden rantiye yeni tür bir orta sınıf yarattı. Büyük kentlerde önemli bir güç kazanan ve piyasa değerlerinin hararetli destekçisi ve kozmopolit kültürün taşıyıcısı olan bu rantçı ara katmanlar nezdinde düzen önemli bir sosyal dayanak yarattı kendine."

"24 Ocak politikaları organik iktisadi bağlarla, 12 Eylül karşı-devrimi ise, gerek 'gücünü göstererek' gerekse de devrime ve sosyalizme düşmanlık temelinde ideolojik açıdan bütünüyle kazanarak, bu katmanları düzene en sıkı şekilde bağladı. Sol kemalist ideolojinin Kürt halkının ulusal uyanışı karşısında en şoven bir karakter kazanması ise, şu son yıllarda bu katmanları düzene perçinleyen yeni bir etken olarak rol oynadı"

Hayli uzunca olan bu alıntıyı, EKİM 3. Genel Konferansı Belgeleri'nden, *'80'li Yılların İkinci Yarısı: Dünyada ve Türkiye'de Bir Dönemin Sonu* başlıklı değerlendirmenin *Orta Katmanlar: Düzenle Tam Bütünleşme* arabaşlığından aktardık. Alıntı olarak biraz uzunca olmakla birlikte, bu satırların İzmir'in sosyal-siyasal havasını anlamakta çok temel bir önem taşıdığını düşünüyoruz. Ülkenin bütün metropolleri için geçerli olan bu tahlil ve tespitler, gelişkin yerel sermayesi, kır ve kentinde yaygın ve güçlü ara katmanlarıyla, tarihiyle (Kurtuluş savaşı sonrası yabancıların mülklerine el koyma yoluyla oluşmuş yerel burjuvazi) İzmir'in biraz da kendine özgü havasına ışık tutmaktadır. Bu yönüyle İzmir'de siyasi liberalizmin '80 öncesi içerik ve biçimiyle, günümüzdeki görünümü iki farklı nitelik taşımaktadır. Nihayetinde reformizm/liberalizm karşı-devrimcidir. Buna şüphe yok. Fakat '80 öncesinin ülkenin içinden geçtiği muazzam sosyal-siyasal hareketliliği ortamında, CHP ve TKP şahsında ifadesini bulan liberalizm, reformizm düzen solcusu bir nitelik taşıyordu. Ve devrimci bir proleter-emekçi hareketliliğinin önüne "içerden" kurulmuş bir barikat niteliğindeydi. Faşist hareket, neredeyse yok denecek kadar zayıftı. Siyasal kutuplaşmanın derinleşmesine paralel olarak sol hareketin devrimci kesimlerinin aldığı bir mesafe ve hız vardı. Fakat proletaryanın dışında olmaları nedeniyle ve genel popülist ufuklarıyla, bunlar da İzmir'in genel havasını kökten değiştirme gücüne sahip değillerdi.

Yeni dönemde, eski TKP'nin rolü ve görevine soyunan yeni liberaller (TDKP, BSP, DY, SİP vb.) ortaya çıkmış olmakla birlikte, İzmir'e hakim olan siyasi liberalizm içerik ve renk değiştirmiştir. Şimdi orta burjuva katmanların açık karşı-devrimci yüzü, "demokrat", "çağdaş" değerlerle gizlenmeye çalışılmakta, Amerikan tarzı bir siyasi liberalizm topluma dayatılmaktadır. Bu durum orta burjuva katmanların geçirdiği iktisadi-siyasi değişim ve proleter sosyalizminin kentteki zayıflığı ile ilgilidir. Geçmişte düzen solculuğuyla proletarya ve emekçileri zehirleyen orta burjuva katmanlar, şimdi şoven bir kimlik, alt sınıfları horlayan bir yaşam ve kültür tarzı, yoz liberal "çağdaş" değerlerin açık savunusu üzerinden aynı işi görmektedir. Konferans değerlendirmelerimizde de açıkça konulduğu gibi, orta burjuva katmanların konum ve tutumlarındaki bu kayma kesinlikle bir kayıp değil, tersine kazançtır:

"Bu görünürde sola güç kaybettirmiştir; fakat gerçekte, düzen solunun devrimci sol hareket üzerindeki etkinliğinin temel toplumsal zeminindeki bu kayma tümüyle devrim lehine bir gelişme olmuştur. Zira bu sayede, bugünün ve geleceğin devrimci sosyal mücadelesinin yozlaştırıcı ve geriye çekici bir toplumsal-siyasal bağdan kurtulması kolaylaşmıştır."

Fakat, bu nesnel bir kolaylıktır, henüz bir gerçeklik değildir. Proletarya, emekçiler ve bunların gençliği üzerindeki bu açık karşı-devrimci siyasal liberalizm, kültür kırılmadan, uzun vade için sunduğu sonuçları elde etmek mümkün değildir. Emekçi Kürt ve yer yer Alevi kesimleri biraz dışarda tutarsak, ki bunların gençliği üzerinde de kültür ve yaşam

tarzı anlamında bir basınç sözkonusudur, genelde İzmir proletaryası ve emekçisi üzerinde bu orta burjuva katmanların ciddi bir ideolojik-politik-kültürel etkisi sözkonusudur. Bu etkinin sivri ucu son yıllarda şovenist-milliyetçi dalgadır. MHP'nin son dönemde özellikle orta katmanların gençliği içinde hızlı gelişimi, emekçi mahallesine yerleşmek için özel çabası, bu tablo içinde yerini buluyor. Fakat onun kadar tehlikeli bir diğer boyut kültür, yaşam tarzına hakim olan havadır. İzmir'in neredeyse bütün işçi-emekçi mahallesinde birahaneler mevcuttur. Ve bunların çoğunda "garson" olarak bir veya birden fazla kadın çalışmaktadır. Orta sınıfların giyim tarzı (mini etekten süslenmeye, hal ve tavırlara) emekçi gençlik üzerinde doğrudan etkileyici olabilmektedir. Belediye'nin düzenlediği sözde "gençlik şölenleri" yine alt sınıfların gençliğinden katılım bulabilmektedir. Bu konserler, '80 sonrasında yaratılmaya çalışılan ve belli bir mesafe alan yoz pop gençliğini "çağdaş", "ilerici" maskesiyle örtmenin, bireyci insanları kutsamanın araçlarıdır. "Sevgi ilişkileri"nde önemli ölçüde cinsel bir tüketim üzerine kurulan günübirlik bencil yaşantılardır sözkonusu olan. Uyuşturucu kullanımı, alkol tüketimi emekçi gençliği yine ciddi bir biçimde tehdit etmektedir. Tüm bu saydıklarımızın orta burjuva katmanlar için şaşırtıcı ya da kötü bir yanı yoktur. Onlar sınıfsal doğaları gereği zaten ancak böyle "yaşarlar", tüketirler/tükenirler. Fakat kötü olan, bu boğucu havanın alt sınıfların gençliği üzerindeki hiç de küçümsenemeyecek etkisidir. İdeolojik-politik vesayet, kültürel alanda da doğal olarak tamamlanmaktadır.

Buca Cezaevi'nde üç devrimcinin şehit düşmesine, 50'yi aşkın devrimcinin ise ağır yaralanmasına neden olan son vahşi saldırının, yukarıda çizmeye çalıştığımız tablo içinde anlaşılması gereken yönleri var. Buca Cezaevi şehrin göbeğinde bulunmaktadır. Ve belki Türkiye'nin bu en "çağdaş", "sosyal-demokrat" şehrinde, yüzbinlerce proleterin yaşadığı bir metropolde, devrimci tutsaklara neredeyse sürekli denebilecek tarzda işkence yapılabilmektedir. Bu durumu İzmir'deki karşı-devrimci liberal atmosferden ayrı düşünmemek gerekiyor. Elbette, son saldırıda onlarca devrimcinin açıktan katledilmeye yönelinmesi öncelikle şöyle ele alınmalıdır: Türkiye'nin, sermayenin terör cumhuriyetinin zindanlarında, devrimci kimliğin, değerlerin ve buna uygun bir yaşantının korunması, bugün böyle bedellerin ödenmesini gerektirmektedir. Buca Cezaevindeki devrimciler yiğitçe bu bedeli ödemişlerdir. Burada üzülecek bir yan yoktur. Fakat bu durumun İzmir'de yaşanmasının anlamı ayırdedicidir.

İzmir proletaryanın öncü sektörleri olmaya aday büyük fabrikalarının işçilerinin orta sınıfların yaşadığı mekanlarda, onlarla önemli ölçüde içiçe yaşamaları yine ek zorluklar yaratmaktadır. Fakat her zorluk, hakkı verildiği, görevler yerine getirildiği ölçüde bir kolaylığın zeminidir. Proletaryayı bu gerici ideolojik-politik-kültürel kuşatmadan sıyırıp koparmak, geçmişten farklı olarak, ufku açık, militan, iktidar perspektifi sağlam bir komünist işçi hareketinin hayat bulmasına yol açacaktır. Elbette bu birden olmayacaktır. Ama burada alınacak her ciddi mesafe, düzenle devrimi açıktan karşı karşıya getirecek, geçmişin popülist/reformist şartlanmalarından kurtuluş kolaylaşacaktır.

Düzen çözümsüzdür. Kendi cephesinden ya hep ya hiçe oynamaktadır. Onu hiçliğe mahkum etmek ellerimizdedir. Buna uygun bir perspektif, irade ve cüret Ekimci komünistlerde fazlasıyla mevcuttur. Şüphe duyulmasın, burjuva İzmir proletaryanın kızıl İzmir'i olacak. Kızıl bayrağımız İzmir fabrikalarında, proletaryanın elinde dalgalanacak!

K. CENK

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

Eksen Yayıncılık

Bir yoldaşın politik özgeçmişi

Örgütlü mücadeleye hazırım!

1973 doğumluyum. Ailemle çocukluğumun hatırlayamadığım bir yaşında köyden şehire yerleşmişiz. Hala köyde toprağımız var. Orta halli bir ailenin çocuğuyum.

Köyde ve oturduğum mahallede okuyan nadir kişilerden biriydim. Bu özellik yenilikleri daha erken yakalayıp, daha özgür hareket etme olanağını sağlıyordu. Oturduğumuz mahalle '80 dönemi gençlerin yoğunlukta olduğu bir mahalleydi. Arkadaşlarım bu gençlerden etkilenmiş, hatta ilişkide bulunmuş insanlardı.

Kitaplarla tanışmam, bir arkadaşım ve onun yakın çevresi sayesinde oldu. Bu çevre eski TKP çevresiydi. Böylece onlardan bağımsız, bazen de onların etkisiyle kitap okumaya başladım. Okuyor, tartışıyorduk. Kültür ve sanat faaliyetlerine aktif olarak katıldım. Kitap okumayı gittikçe hızlandırıyordum. Çevrenin beni örgütlemesini o kişiliklerin bende bıraktıkları güvensizlikten dolayı kabul etmedim. Okuduklarım ile onların yaptıkları çelişiyordu, bunu görüyordum.

Çevremde de değişikliğin iyi olacağını düşünüp, bunu değiştirdim. Daha önceden tanıdığım kişilerin de bulunduğu yeni bir grup oluşturduk. Bu grup TKP-Kıvılcım Hareketine mensup insanların yoğunlukta bulunduğu bir gruptu. Bu seçim bilinçli bir tercihten çok, daha önceki çevreden ilerde olması ve daha iyi bir seçeneğin olmamasıydı. Elbette benim o anki bilinç düzeyimle örtüştüğü için de bu tercihe yönelmiştim.

Derken aramızdaki ilişki gittikçe gelişti. Bu TKP-Kıvılcım'ın atak bir biçimde geliştiği ve kendi kadrosunu biriktirmeye başladığı bir dönemdi. Bizi de bu anlayışla yetiştirmeye, eğitmeye başladılar. Bu eğitim programı bana çok çekici gelmişti ve herşeyimi bu eğitim programına verdim. İstenilen doğrultuda gelişmeye başladım. Bu arada derslerimi ikinci planda düşünmeye başladım. Aslında bizden üniversite sınavında da başarı istiyorlardı. Onların istediği illeri tercih etmemizi istediler. Onlarla ilk anlaşmazlığı burada yaşadım. Ben sadece İstanbul'u istiyordum. Bu istek hem özel bir sebepten, hem de İstanbul'u mücadelenin merkezi görmemden ötürüydü. Benim isteğim oldu.

İstanbul'a gelir gelmez onları aramaya başladım, bulamıyordum. Daha sonradan tanıştırıldığım kişi ile eski ilişkiyi bulacağını düşünüyordum, bulamadım. İstanbul'a ilişkin anlatılanları aramaya başladım. Bize anlatılan parti-hareketi göremiyordum. Çünkü yoktu. İlk hayal kırıklığını böyle yaşadım. Bu hayal kırıklığını izah edemiyordum başlarda. Yavaş yavaş gerekli izahı bulmaya başladım. Eski arkadaşlarımla tartışmalardan sonra, herşey yerli yerine oturmaya başladı. Böylece onlardan koptum.

Yeni çevrem sayesinde bu dönemi çabucak ve neredeyse sancısız atlattım. Yeni dönem, yeni arayışları da beraberinde getirdi. Devrimci-demokrat hareketleri araştırmaya, çıkan yayınları okumaya başladım. Çevremdeki değişik hareketlerin sempatizanlarıyla konuşuyor, tartışıyorduk. Tarafsızca doğru bulduğum eylemlere katılmaya başladım.

Bu dönemde ilk gözaltı deneyimimi de yaşadım. Çıktığım zaman kendimi etraflıca değerlendirdim ve örgütlü mücadelenin zorunluluğunu gördüm. Devlet ve polis baskısını ilk defa çıplak olarak üzerimde hissetmenin etkisiyle içe kapanık bir şekilde değerlendirdim.

Bu süreç PKK'nın yükseldiği, ulusal kurtuluş mücadelesinin tırmandığı bir dönemdi. Bu yükselmenin etkisiyle, harekete ve mücadeleye sempati ile bakmaya başladım, onu anlamaya çalıştım. Onların yayınlarını, kitaplarını okumaya, eylemlerini izlemeye başladım. Bu haklı mücadeleye kendimden birşeyler katamamanın sıkıntısını yaşadım. Ben bu harekete katılmayı düşünürken, tam bu sırada DHP oluşmaya başlamıştı. Bu hareketle tanışmam böyle gerçekleşti. O dönem PKK, yükselişiyle doğruluğunu kanıtlıyordu bana göre. Bu haklılık beni DHP olayına da sıcak bakmayı götürdü. Çıkan yeni hareketi PKK ile aynı düzeyde değerlendirdim. Bu, sonuçta ilişki geliştirmeyi beraberinde getirdi.

Bu beraberlik çok sınırlı ve çok karmaşık

bir şekilde kendini gösterdi. Benim onun için ne olduğum, onun benim için ne ifade ettiği bir türlü netleşmiyordu. Bunu ne kadar netleştirmeye çalıştıysam da, onların böyle bir niyetleri yoktu. Bir süre sonra bağları zayıflattı. Olanları çok katı bir şekilde eleştirdiğim halde hiç bir şey değişmiyordu. DHP'nin polis operasyonu ve sonrasında bunu izleyen olaylar, bu hareketten soğumama ve varolan bağın tamamen kopmasına yolaçtı.

Bu olaydan sonra bir daha aynı şeyleri yaşamamam gerektiğinin farkına vardım. Sorunu ideolojik çerçevede kavramamanın sonuçları kaçınılmaz olarak bu olacaktı.

DHP ilişkisini tamamen kopardıktan sonra, mutlaka birşeyler yapmam gerektiğini düşünüyordum. Bir arkadaşım, "artık bir şeyler yapmanın zamanı geçti, artık doğru şeyler yapmamız gerekiyor" dedi. Ve bunu ikna edici bir biçimde açıkladı.

Bu benim yenilenmem anlamına geliyordu. O anki bilincimle bu doğru şeyleri yakalayamayacağımı anladım ve daha önce okuduğum kitaplar da dahil olmak üzere, yeni bir eğitim süreci başlattım. Bütün bildiklerimi unutmak, yeniden şekillenmek istiyordum. Bunun imkansızlığını biliyordum, ama bunun böyle olmasını gerçekten istiyordum.

Tam bu sırada çalıştığım yerden ayrıldım ve yeni bir işe başladım. Yeni işimin ekonomik imkanları çok çok iyi idi. Amacım bu işte bir süre çalışıp biraz para biriktirdikten sonra oturup bu yeniden yapılanma planını gerçekleştirmekti. Mücadeleyi uzun vadeli düşündüğümden, zamanın ne kadar önemli olduğunu düşünemedim. Hem sorun niyet değildi. Bu ekonomik koşullar yaşamın her alanında etkili oluyordu. Yaşam beni hızla kontrol edemeyeceğim bir yere getirebilirdi.

Küçük-burjuva karakter, küçük-burjuva yaşam koşullarında kendini iyice göstermişti.

Yeni bir yapılanma sürecini başlatmıştım güya, ama aynı koşullarda, hatta istenilen ya da planlanan yaşantının tam tersi koşullarda yaşıyordum. Bu tam bir çelişkiydi. Eskinin bilgisini temizlemek yerine, ilk önce eski yaşam tarzını, eski alışkanlıkları temizlemekle başlamalıydım işe. Disiplinli ve programlı bir kişilik ve yaşam tarzı gerekiyordu.

Ben tam da bu zaafları yaşarken, çevrenin çok kapsamlı, çok acımasız eleştiri ve tavırları ile karşılaştım. Bu ağır eleştiriyi fazlasıyla hak etmiştim. Bu eleştiri başıma bir tokmak gibi indi. Zaman dönüp arkama bakma fırsatı vermemişti. İlk işim bu yeni işi bırakmak oldu. Sonra da bulunduğum yeri değiştirdim. Herkesten uzaklaşıp, yapılan eleştirileri değerlendirmeye başladım. Bu eleştirilerde kendimi görecek ve değiştirecektim.

İşe kendimi tanımakla başladım. Kimdim? Ne istiyordum? Hangi zaaflara sahiptim? Kendimdeki herşeyi ortaya çıkarmalıydım. Kendime en acımasız eleştiriyi bizzat ben yaptım. Çıkan bütün olumlu ve olumsuz şeyleri kabul ettim.

Zaaflarımın kaynaklarının küçük-burjuva sınıf karakteri, bundan kaynaklanan düşünüş, davranış ve yaşam tarzı olduğunu biliyordum artık. Bunlardan kurtulmaksa, bu sınıfsal kimliği ve karakteri değiştirmekle olanaklıydı. Çıkan zaaflar sonuçtu, bana ise nedenler gerekliydi. Etraflıca herşeyi tekrar tekrar düşünüyordum.

Süreç bu hayattan ne beklediğimi, ne istediğimi ve niçin istediğimi kararlaştırmakla devam etti. Bunu da netleştirdim. İstediğim devrimci, düzeni karşına alan, örgütlü bir mücadele yaşamıydı. Neden istiyordum? Çünkü diyalektik ve tarihsel materyalizme inanıyordum, marksist dünya görüşünü benimsiyordum. İşçi sınıfının sosyalizmi ve daha sonra da sınıfsız komünist toplumu kuracağına sonsuz inanıyordum. Dünyadaki ekonomik koşulların getirdiği çelişkilerin yoğunlaşma süreci yaşanıyordu, ama işçi sınıfının bilinci henüz bu dönüşümü yakalamamıştı. Özelde Türkiye'nin koşulları buna hazırdı, fakat Türkiye işçi sınıfını örgütleyecek güç yoktu. Bununla birlikte, bu güç bu ülkenin insanlarında, işçi sınıfında potansiyel olarak mevcuttu. Bunu görüyor ve bunu dönüştüreceklerine inanıyorum.

Bu bilinci ilk önce kendimde yaşatmalı, sonra da bunu başkalarına taşımalıydım. Sosyalizme olan inancımı bilince ve nihayet pratiğe dönüştürmeliydim. Eksik olduğum konuları saptadım ve işe giriştim. Bir yandan kendimde olan zaafları daha da ortaya çıkarıyor, yerlerine sağlam düşünceler yerleştiriyordum. Yayınlanan kitaplarımızdan, özellikle geleneksel küçük-burjuva sosyalizminin teorik-politik ve pratik

(Devamı s.19'da)

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Eğitimde özelleştirme ve paralı eğitim saldırısı

Sermaye devletinin eğitimi özelleştirme ve paralı hale getirme saldırısı büyük bir hızla devam etmektedir.

Özel üniversitelerin sayılarının hızla artması, üniversitelerde alman harçların %300 oranında artırılması, emekçi kesimlerin zaten güçlükle okutabildikleri çocuklarının eğitim haklarının fiili olarak gaspedilmesi anlamına gelmektedir.

Sermaye devleti bununla da yetinmemektedir. İlkokuldan başlayarak kayıt sırasında "gönüllü bağış" adı altında zorla aldığı kayıt parasına ek olarak, bu yıl katkı payı adı altında her ay öğrencilerden para toplama kararı almıştır. "Kendi okulunu kendin yap"tan sonra "paran kadar oku" denilmektedir. Böylece yoksul emekçi çocuklarının okuma hakları ellerinden alınmak istenmektedir.

Eğitimin özelleştirilmesi ve paralı hale getirilmesi saldırısına karşı bu alanda örgütlü eğitim çalışanları (Eğitim-Sen) "Eğitimde özelleştirmeye ve paralı eğitime hayır!" diyerek, 6 Eylül '95 günü ülke çapında basın açıklaması yapmıştır. Fakat yeterli ön hazırlık yapılmadan ve öğrenci-veli-eğitim çalışanlarının birlikte mücadelesini hayata geçirilmeden, böyle eylemlerden sonuç almak bir yana ses bile getirmeyeceği açıktır. İstanbul'daki basın açıklaması sırasında yaşanan polis saldırısı düşünüldüğünde, faşist sermaye devletinin başlattığı saldırıyı ne pahasına olursa olsun sürdüreceği görülmüştür.

Eğitim çalışanları eğitimde özelleştirme ve paralı eğitime karşı etkin bir mücadele yürütmek için veli-öğrenciler arasında bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarını hızlandırmak, bu saldırıya karşı saldırıyla karşılık vermek zorundadır. Eğitim emekçileri okullarda toplanan paralara karşı çıkmalı ve para toplama işini üstlenmeyi reddetmelidirler. Öğrenci-velilerle birlikte katkı payının ödenmemesi için birlikte mücadele etmeli, eylemler düzenlemelidirler.

Eğer böyle bir çalışma yürütülümezse, sendika binalarında, gözlerden uzakta 40 kişinin katıldığı basın açıklamalarıyla bu iş engellenemeyecektir. Gaziantep Eğitim-Sen'de yapılan budur. Tabana dahi haber verilmeden basın açıklamasının saati değiştirilmiş ve merkezden gelen basın açıklamasının sendika binasında okunmasıyla geçiştirilmiştir.

Eğitimde özelleştirme ve paralı eğitim saldırısına karşı etkin bir mücadele verilmediği koşullarda, bu saldırı kısa sürede amacına ulaşacaktır. Zaman yitirmeden ülke çapında yapılacak eylemler tespit edilmeli, öğrenci-veli ve diğer kesimlerle birlikte hayata geçirilmelidir. Zaman yitirilmeden bu saldırıya karşılık verilmelidir. Yarın çok geç olabilir.

Ekimci bir eğitim emekçisi/Gaziantep

"Adil düzen"den işadamlarına adalet

"Değerli işadamları" adil düzenin nasıl birşey olduğunu merak edip Erbakan'a; "Bize anlatsana hocam şu adil düzeni" diyorlar. O da "onlara üç soru sordum" diyor, televizyon programında.

"Birincisi: Şimdi kazandığınızdan daha fazla kazanmak ister misiniz?" Yani, "İşçinin sırtından daha fazla kazanmak ister misiniz?" demek istiyor Erbakan. Şöyle devam ediyor:

"İkincisi: Bunu şimdikinden daha az zahmetle yapınak ister misiniz? Bunun tercümesi ise şöyledir: "Şimdiki iktidarların sizin bu karları bu koşullarda sağlamanız için çeşitli aygıtları var. Polis, ordu vb. zor aygıtları bunlardandır. Ancak bütün bunların giderek yetersiz kaldığı, ileriki süreçte de bu yetersizliğin artarak süreceği ortadadır. Tüm bu aygıtların yanında bir de işçi ve emekçi sınıfların beyinlerini uyuşturacak, onları size karşı mücadeleden alıkoyacak bir ruhani aygıtın etkince kullanılmasını ister

misiniz?"

Üçüncüsü olarak ise şunları söylüyor "Bu kazancınızın helal olmasını ister misiniz?" Bu da "kazancınızdaki artışın bir kısmını bizim hayır işlerimize (mesela yüksek faizle bankalara yatırılan sözde yardım paralarımıza) bağışlarsınız, biz de sizin haram karlarınızı helal kılarız!" anlamına geliyor.

Bu sorular kapitalistlere değil de işçi sınıfına sorulduğunda Erbakan'ın söyleyecekleri şunlar olacaktır: Birincisi; şimdi sömürüldüğünüzden daha fazla sömürülmek, daha aç, daha sefil ortada kalmak ister misiniz? İkincisi; sahip olduğunuz polis, ordu vb. prangalara bir de dinsel prangaların eklenmesini ister misiniz? Üçüncüsü; sizin daha fazla sömürülmenizle daha fazla semirecek işverenlerin bundan bize de pay vermesine ne dersiniz?

İşçi sınıfı ve emekçiler yükselen eylemliliği ve devrimci mücadelesi ile bu sorulara gereken yanıtı vermek zorundadır.

Bir Ekim okuru/İstanbul

Alevi ezilmişliği sınıf mücadelesine kanalize edilmelidir

Aleviler tarih boyunca hep dışlanmış, baskı altında tutulmuş ezilmiş bir kitledir. Daha çok ezilen kesim ve katmanların Aleviliği benimsemelerinin gerisinde; insana, insan emeğine verilen değer, haktan, doğruluktan, eşitlikten yana olmak, bunun için zalimlere karşı mücadele etmek anlayışı yatar. Günümüzde ise düzen Aleviler içindeki işbirlikçi "büyükleri" kullanarak, ezilen Alevi kimliğini sınıf mücadelesinin, ezilen kitlelerin sorun ve görevlerinden kopartarak dinsel-kültürel gerici bir çerçeveye hapsetmek istiyor. Böylece de "mazlumun" değil "zalimin" çıkarlarının koruyucusu işlevini gören bir "alevicilik" ideolojisi yayılmaya çalışılıyor.

Düzenin tüm ideolojik uyutma araçlarının az çok çeşitli emekçi katmanlar içinde yankısını bulması ve kurtuluş yolları olarak görülmesinde, sosyalizm deneyimlerinin yenilgiyle sonuçlanmasının devrime ve sosyalizme olan inancı sarsmış olması ve yenilginin nedenlerinin kitleler tarafından bilinmemesi önemli bir rol oynuyor. Bir öteki neden ise, bazı devrimci ya da reformist sol gruplar tarafından aleviciliğin idealist özünün ve emekçi sınıfları bölme işlevinin bir kenara bırakılması, kendi başına "ilerici" bir karakter taşıdığının işlenmesidir.

Devrimci önderlik alanındaki boşluk, sermayenin saldırıları karşısında bunalan ve çıkış arayışları içinde olan işçi ve emekçi kitleleri bu tür mezhepsel örgütlenme ve ideolojilere yöneltiyor. Soruna müdahalede asıl yakalanması gereken halka, bu boşluğun komünistler tarafından doldurulması olacaktır. Alevi kitleleri, Alevilik inancını besleyen ilerici tarihsel öğeleri karşımıza almadan ve ezilen bir mezhep olarak Alevi sorununun üzerinden atlamadan, Alevi kökenli işçi ve emekçileri de diğer din, mezhep ve uluslara mensup sınıf kardeşleriyle birlikte, ortak sınıf çıkarları temelinde ve birleşik sınıf eylemi içinde örgütlemek gerekiyor. Ama diğer yandan, dinsel, mezhepsel, ulusal ideolojinin sınıfı bölücü, sınıf hareketini geriletici etkilerine karşı ideolojik-politik mücadeleyi elden bırakmamak gerekiyor. Özellikle de, dinsel-mezhepsel inançları körükleyerek ve sömürerek, bir yandan kendilerinin düzen içindeki ayrıcalıklarını, diğer yandan ise kitleleri düzen içindeki köleliklerini pekiştiren uşaklara karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütmek gerekiyor. Bu görevler çerçevesinde, çeşitli toplantı ve gösterileri işçi ve emekçi kitlelere müdahale için daha etkin bir tarzda kullanmak gerekiyor.

Devrimci ve komünistler düzenin tüm ideolojik silahlarını etkisiz hale getirmede, devrim ve sosyalizmin gelişmekte olan işçi-emekçi hareketi nezdinde giderek yeniden itibar kazandığı günümüz Türkiye'sinde, diğer ülkelere göre daha büyük bir avantaja sahiptirler. Sorun dünya emperyalist-kapitalist sisteminin ideolojik-politik saldırılarını karşı saldırıyla bertaraf ederek, öncelikle sanayi proletaryası içinde tüm ezilen kitlelerin devrimci öncüsünü yaratmaktır.

E.İnanç/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mahalli Örgüt Bildirilerinden...

KİT işçileri, arkadaşlar!

Önemli bir kısmınız 20 Eylül'de greve çıkıyor. Sermaye devletinin sizle adeta alay ettiği toplusözleşme süreciniz geldi bu noktaya dayandı. ...

Bu noktaya nasıl gelindi? Dönüp bir 5 Nisan'dan, yani sermayenin devleti eliyle işçi, emekçi ve ezilenlere karşı başlattığı haçlı seferinden bugüne geçen 1,5 yıla bakmak gerekiyor. Sermayenin saldırıları karşısındaki direniş ve çıkışlar genellikle kısmi talepler etrafında ve tekil güçlerle sınırlı kaldı. Sermaye iktidarı ve uşakları işçi sınıfının direnişini kırmak, taleplerini geriye çekmek, tecrit etmek için bütün imkanlarını seferber ettiler. Burada sendika bürokrasisi başrolü oynadı. Bu süreçte toplusözleşme farklarınız düzen yasalarına dahi aykırı bir şekilde fiili olarak ertelendi, gaspedildi. Sendika bürokratlarının oyalamalarına kandınız, sineye çektiniz. Bundan cesaret alan sermaye devleti HAVAŞ grevini erteledi, grev hakkını fiilen gaspetti. Hava-İş başkanı Atilay Ayçin gözdağı olsun diye apar topar tutuklandı. Sanki bunlar sizi ilgilendirmiyormuş gibi sessiz kaldınız. 45-50 bin Yol-İş üyesi geçici işçinin 3/4'ünü işten atmak üzere hain bürokratlar devletle protokol imzaladı, umursamadınız. Bunlar sermaye saldırısının yalnızca KİT işçilerine yönelen kısmıydı. Fakat en az bu kadar kapsamlı bir saldırı da işçi sınıfının diğer kesimlerine ve emekçilere yönelmişti. Bu yıl 1 milyondan fazla sınıf kardeşiniz kıyıma uğradı. İşsizlik bir çığ gibi 10 milyon sınırına dayandı. Taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma yoluyla asgari ücret yani sefalet ücreti genelleştirildi. Kardeş Kürt halkı üzerinde sürdürülen sömürgeci kirli savaş akıl almaz biçimlerde devam etti. ... Bu savaş sana karşı, işçi sınıfına karşı, bu savaş insanca bir yaşam isteyen emekçi memurlara karşı, bu savaş özgürlük ve eşitlik için ayağa kalkan kardeş Kürt halkına karşı, gerici ve faşist baskılara boyun eğemek istemeyen gençliğe karşıdır.

EKİM İzmir İl Örgütü'nün Eylül '94 tarihli bildirisinden...

Haklar verilmez, mücadeleyle kazanılır!

Boyun eğmek, açlık, sefalet ve kölelik demektir. Bireysel tepkilere başvurmak, işyerimizi değiştirmek, sızlanmak, yakınmak ve yalvarmak çözüm değildir. Çözüm kendi gücümüze güvenip işverenlerin karşısına örgütlü bir güç, bir sınıf olarak çıkmaktır. Biz ancak gücümüzü birleştirdiğimiz ve örgütlendiğimiz zaman işverenlere, yani sermaye sınıfına, geri adım attırabilir ve koşulları kendi lehimize değiştirebiliriz. Patronlar, birleşmemizi ve örgütlenmemizi önlemek için, aramıza güvensizlik tohumları ekecek ve bizleri parçalamaya çalışacaklardır. Onların bu oyunlarını boşa çıkarmalı, arkadaşlarımıza güvenmeli ve örgütlenmeliyiz. Haklarımızı elde etmenin ve bize dayatılmaya çalışılan köleliğe karşı savaşınanı tek yolu budur.

Ekimci Tekstil İşçileri imzasıyla Adana'da dağıtılan bildiriden...

Suudi Arabistan'daki idamlara hayır!

Türk devleti, son yıllarda insan hakları ihlallerinde rekorlar kırıyor. ... Neredeyse polisin eline düşen herkes işkenceden geçiriliyor. İdam cezası 1984'ten beri sözde uygulanmıyor, ancak evde, sokakta, cafelerde, yüzlerce insan yargısız bir şekilde, devletin katil çetesi polisler tarafından infaz edildi, onlarca insan gözaltında kaybedildi ya da işkencede öldürülüp ormanlık alanlara atıldı.

Kendi vatandaşlarına böylesine vahşice saldıran bir zulüm devletinin temsilcileri ne kadar Suudi Arabistan'a baskı uyguladıklarını söyleseler de içten olamazlar. ... Bu sadece Türkiye ya da Suudi Arabistan'da da değil, bütün sömürü temeline dayalı düzenlerde ve ülkelerde böyledir. Dolayısıyla insanları en iğrenç yöntemlerle katledenler, insanın yaşama hakkını savunamazlar.

Bugün Suudi Arabistan'da idam edilecekler ne ilkler, ne de son olacaklar. Bunlara son vermek ellerimizde. İnsanlar idam ediliyorsa, işkence görüyor ve gözaltında ya da yargısızca infaz ediliyorlarsa, bu zulüm ve barbarlığa karşı sesimizi yükseltmemiz gerekir. İnsanlık bu baskı ve zulümden ancak hep birlikte kuracağımız sosyalizmle kurtulabilir.

Antakyalı Ekimciler imzalı bildiriden (28 Ağustos 1995) ...

kıracak olan toplumsal güç, hangi güçtür? 20. yüzyılın başlangıcı bu soruya somut bir yanıt getirdi: bu güç, ancak, kendisiyle birlikte demokratik köylülüğü eyleme sürükleyebilen işçi sınıfı olabilir. Zaferi, ulusal baskıyı olanaksız kılacak olan gerçekten demokratik gücü bölmeye ve böylelikle zayıf düşürmeye çalışan Bay Yurkeviç, bu davranışıyla, yalnızca genel olarak demokrasinin değil, yurdu olan Ukrayna'nın çıkarlarına da ihanet etmektedir. Eğer büyük Rusya ve Ukrayna proleterleri birlik olarak hareket ederlerse, özgür Ukrayna bir gerçek *olabilir*; böyle bir birlik olmadan özgür Ukrayna olanaksızdır.

Ama marksistler, sorunu, burjuva ulusal açıdan koymakla yetinmezler. On yıllardan beri, Güney, yani Ukrayna, Büyük Rusya'dan kapitalist sektörlere, madenlere, kentlere, onbinlerce ve yüzbinlerce köylü ve işçiyi çeken hızlı bir iktisadi gelişme içindedir. Ve *bu* olay, *tartışma götürmez* biçimde ilerici nitelik taşır. Kapitalizm, dargörüşlü, alışkanlıklarına bağlı, içine kapanmış ve son derece bilisiz Rus ya da Ukraynalı köylünün yerine, yaşam koşulları, Rus olsun, Ukraynalı olsun, özgür ulusal sınırlılığı yıkan etkin proleterleri koymaktadır. Diyelim ki, Rusya ile Ukrayna arasına, günün birinde bir devlet sınırı geçirilmiş olsun: böyle bir durumda bile Büyük Rus ve Ukraynalı işçilerin "özümlenme"sinin tarihsel bakımdan ilerici niteliğinden kuşku duyulamaz; nasıl ki, Amerika'da ulusların kaynaşmasının ilerici bir şey olduğundan kuşku duyulamazsa, Ukrayna ve Rusya özgür olduğu ölçüde, kapitalizmin gelişmesi *daha hızlı olacaktır*; ve bu kapitalizm, *bütün* ulusların, devletin bütün bölgelerinin ve (eğer Rusya Ukrayna'ya göre bir komşu devlet olsaydı) bütün komşu devletlerin işçilerini daha da çok kentlerine, madenlerine, fabrikalarına doğru çekecektir.

Bay Yurkeviç, iki ulusun *proletaryasının* birliğini, kaynaşmasını ve özümlenmesini, Ukrayna ulusal görevlerinin bir anlık başarısına feda ederken, gerçek bir burjuva gibi, hatta ileriyi göremeyen, dargörüşlü bir burjuva gibi, yani bir küçük-burjuva gibi davranmaktadır. İlkin ulusal görevler, ondan sonra proletaryanın görevleri, diyorlar burjuva milliyetçileri, ve onların ardından Yurkeviçler, Dontsovlar ve öteki yalancı-marksistler bunu yineliyorlar. Biz, herşeyden önce proletaryanın görevleri diyoruz, çünkü bu görevler, yalnızca emeğin ve insanlığın sürekli ve hayati çıkarlarını karşılamakla kalmıyor, ama aynı zamanda, bunlar, demokrasinin çıkarlarına da uygun düşmektedir; ve demokrasi olmadan Ukrayna ne özerk olabilir, ne de bağımsız.

Ve ensonu, Bay Yurkeviç'in milliyetçi incilerle dolu muhakemesinde bir başka nokta üzerinde de duralım. Ukraynalı işçilerin bir azınlığının ulusal bilince ulaştığını söylüyor: "işçilerin çoğunluğu, hala Rus kültürünün etkisi altında bulunmaktadır" diyor.

Proletarya sözkonusu olduğu zaman, Ukrayna kültürünü bir tüm olarak, gene bir tüm olarak Rus kültürüyle karşılaştırmak, burjuva milliyetçiliğinin yararına olarak, proletaryanın çıkarlarına utanmadan ihanet etmektir.

Bütün milliyetçi-sosyalistlere, çağdaş her ulusun, iki ulusu içerdiğini söyleyeceğiz. Her ulusal kültür iki ulusal kültürü içerir. Purişkeviçlerin, Guçkovların ve Struvelerine bir Rus kültürü vardır, ama ona karşılık Çernişevski'nin ve Plehanov'un adlarının nitelendirdiği bir Büyük-Rus kültürü vardır. *Aynı biçimde, iki* Ukrayna kültürü vardır; nasıl ki Almanya'da, İngiltere'de, Yahudilerde vb. iki ayrı kültür varsa. Eğer Ukrayna işçileri, Rus kültürünün etkisi altında ise, biz iyi biliyoruz ki, papazların ve burjuvazinin Rus kültürünün fikirlerine paralel olarak, Rus demokrasisinin ve sosyal demokrasisinin fikirleri de, o işçiler üzerinde etkide bulunmaktadır. Birinci tür "kültür"e karşı savaşırken, bir Ukraynalı *marksist*, bunu, ikinci kültürden her zaman ayırdedecek ve Ukraynalı işçilere şöyle diyecektir: 'bilinçli Rus işçisiyle, onun yazınıyla, onun fikir çevresiyle her türlü birleşme olanaklarını olanca gücümüzle kavramamız, kullanmamız ve güçlendirmemiz mutlaka gereklidir; *hem* Ukrayna, *hem* Rusya işçi hareketinin hayati çıkarları bunu gerektirir."

Eğer Ukraynalı bir marksist, Rus kıyıcılara karşı duyduğu *tamamen haklı ve doğal kinin* bir parçasının, hafif bir düşmanlık duygusu biçiminde bile olsa, Rus işçilerinin proleter kültürünü ve proleter hareketini kapsamasına izin verirse, kendisi bu yüzden burjuva milliyetçiliğinin bataklığına kaymış olacaktır. Aynı şekilde, eğer bir Rus marksisti, Ukraynalıların tam hak eşitliği isteğini ya da onların bağımsız bir devlet kurma *hakkını* bir an bile unutursa, yalnızca burjuva değil, ama aşırı gerici milliyetçiliğin bataklığına kaymış olur.

Rus ve Ukraynalı işçiler, proleter hareketin ortak ya da uluslararası kültürünü, propagandanın hangi dilde yapıldığı konusunda ve bu propagandayla ilgili salt yerel ya da salt ulusal *ayrıntı sorunları* konusunda en büyük bir hoşgörü göstererek, birlikte savunmalıdırlar ve bir tek devlet çerçevesi içinde yaşadıkları sürece, bu savunmayı, en sıkı birlik ve organik kaynaşma içinde yapmalıdırlar. Bu, marksizmin mutlak bir zorunluluğudur. Bir ulusun işçileri ile bir başka ulusun işçileri arasında her türlü ayırma girişimi, marksist "özümleme"ye karşı her saldırı, proletaryayı ilgilendiren sorunlarda bir tüm sayılarak, ulusal bir kültürü, sözde tek ve bölünmez olduğu iddia edilen bir başka ulusal kültürle karşı karşıya getirme vb., *burjuva* milliyetçiliğinden esinlenen davranışlardır ve bunlara karşı amansızca savaşılmalıdır.

Ulusların Kaderini Tayin Hakkı, s.25-32

Milliyetçilik ve sosyalizm

V. İ. LENİN

(...) Kapitalizm, gelişmesi sırasında, ulusal sorun konusunda iki tarihsel eğilim gösterir. Birincisi, ulusal yaşamın ve ulusal hareketlerin uyanışıdır, her türlü ulusal baskıya karşı savaşım, ulusal devletlerin yaratılmasıdır. İkincisi, uluslar arasında her türlü ilişkilerin gelişmesi ve çoğalmasıdır, ulusal çitlerin yıkılması ve sermayenin, genel olarak iktisadi yaşamın, siyasetin, bilimin vb. enternasyonal birliğinin yaratılmasıdır.

Bu iki eğilim, kapitalizmin evrensel yasasını oluşturur. Kapitalist gelişmenin başlangıcında birinci eğilim egemendir, ikinci eğilim olgunlaşmış olan ve sosyalist bir topluma dönüşmeye doğru yolalan kapitalizmi niteliğidir. Marksistlerin ulusal programı, her şeyden önce ulusların ve dillerin eşitliğini savunurken, bu alanda her türlü *ayrıcalığa* karşı çıkarken (ve ulusların kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkını savunurken, ki bundan ilerde sözedeceğiz); ve sonra da enternasyonalizm ilkesini ve proletaryaya burjuva milliyetçiliğinin en yontulmuşunun bile bulaştırılmasına karşı uzlaşmaz savaşımı savunurken, her iki eğilimi de gözönünde tutmaktadır.

Şu sorun karşımıza çıkıyor: Bundçumuz, "ulusal özümleme"ye karşı bağırıp çağırırken neyin sözünü etmektedir? Herhalde uluslara karşı zulmün, ya da bunlardan birine tanınan ayrıcalıkların sözünü değil, çünkü "ulusal özümleme" sözünün burada yeri yoktur; çünkü ayrı ayrı, ya da resmi bir bütün olarak ele alındığında bütün marksistler, ulusal alanda her türlü baskıyı, en küçük zorbalığı, ya da eşitsizliği çok açık biçimde suçlamışlardır; ve ensonu çünkü, bundçumuzun saldırılarına uğrayan *Severnaya Pravda*'nın yazısı da, bütün marksistlerin kabul ettiği bu fikri kesin olarak benimsemiştir.

Hayır. Söyleneni, burada başka türlü anlamak olanaksız. Bay Liebmann "ulusal özümleme"yi suçlarken, bu terimle, *ne* baskıyı, *ne* eşitsizliği, *ne* ayrıcalıkları kastetmiyor. Eğer her türden zordan ve eşitsizlikten arındırırsak, ulusal özümleme fikrinde gerçek olan bir şey kalır mı?

Evet, kalır. Kapitalizmin, ulusal çitlerin yıkılmasına doğru, ulusal farkların silinmesine doğru, ulusların birbirine *benzeşmesine* doğru evrensel tarihsel eğilimi kalır; her gün güç kazanan ve kapitalizmin sosyalizme dönüşmesinin en önemli etkenini oluşturan bu eğilim kalır.

Kim ulusların ve dillerin eşitliğini tanımıyor ve savunmuyorsa, kim her türlü ulusal baskı ya da eşitsizliğe karşı savaşmıyorsa, o, marksist değildir. Bundan hiç kimsenin kuşkusu yoktur. Ama şundan da hiç kimsenin kuşkusu olmaması gerekir ki, başka bir ulusun marksistini "ulusal özümleme" fikrine sahip çıkmakla suçlayan sözde-marksist de, gerçekte basit *küçük-burjuva milliyetçisinden* başka bir şey değildir. (...)

Rusya'yı ve Rusya'nın Ukraynalılara karşı davranışını ele alınız. Kuşkusuz, değil marksistler, demokat olan bir kimse bile, Ukraynalıların uğratıldıkları hakaretlere karşı olanca gücüyle savaşacak ve onlar için tam bir hak eşitliği isteyecektir. Ama aynı devletin içinde, Ukrayna proletaryası ile Rus proletaryası arasında şu anda varolan bağları ve ittifakı *gevşetmek*, sosyalizme doğrudan ihanet ve Ukraynalıların burjuva "ulusal görevleri" bakımından *bile*, dargörüşlü bir politika sayılmalıdır.

Kendisini marksist sayan Bay Lev Yurkeviç (zavallı Marx!) bu dargörüşlü politikanın bir örneğini bize sunmaktadır. 1906'da, diye yazıyor, Sokolovski (Bassok) ve Lukaseviç (Tuçapski) Ukrayna proletaryasının tamamen ruslaştığını ve ayrı bir örgütün gereği olmadığını ileri sürmüşlerdir. Bay Yurkeviç, *sorunun özüyle ilgili* tek bir olayın bile sözünü etmeden bu iki yazara saldırıya geçiyor ve isteri nöbetleri içinde -dargörüşlü ve gerici milliyetçilik zihniyetine tamamen uygun olarak- bunun "ulusal edilgenlik olduğunu", "ulusunu yadsımak olduğunu", bu adamların "Ukraynalı marksistler arasında bir bölünmeye (!!) neden olduklarını" vb. iddia ediyor. Bugün "işçiler arasında Ukraynalı ulusal bilincin yükselmesine" karşın, bizdeki işçilerin ancak bir azınlığın "ulusal bakımdan bilinçli" olduğunu öne sürüyor Bay Yurkeviç, çoğunluk ise "hala Rus kültürünün etkisi altında bulunmaktadır". Ve bizim görevimiz, diye haykırıyor küçük-burjuva milliyetçisi, "yığınların kuyruğunda gitmek değildir, onları ardımızdan sürüklemektir, onları ulusal görevler konusunda aydınlatmaktır." (Dzvin, s.89)

Bay Yurkeviç'in bütün bu muhakeme tarzı, baştanaşağı bir burjuva milliyetçisinin muhakeme tarzıdır. Ama kimileri Ukrayna'nın tam eşitliğini ve özerkliğini isteyen, kimileri de bağımsız bir Ukrayna devleti isteyen burjuva milliyetçileri açısından bile, bu muhakeme tarzı sağlam değildir. Ukraynalıların özgürlük özlemlerine karşı çıkan Büyük-Rus ve Polonyalı toprak sahipleri sınıfı ve aynı zamanda bu iki ulusun burjuvazileridir. Bu iki sınıfın direnmesini

(Devamı s.27'de)